

Prezes Rady Ministrów

Mateusz Morawiecki

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-47-23
UD480

Pani Elżbieta WITEK
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z poważaniem
Mateusz Morawiecki
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o Funduszu Ochrony Rolnictwa¹⁾

Art. 1. Ustawa reguluje zasady finansowania i funkcjonowania Funduszu Ochrony Rolnictwa, zwanego dalej „Funduszem”.

Art. 2. 1. Fundusz stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zwany dalej „Krajowym Ośrodkiem”.

2. Środki finansowe Funduszu nie są środkami publicznymi w rozumieniu przepisów o finansach publicznych.

3. Wolne środki Funduszu są lokowane przez Krajowy Ośrodek wyłącznie w formie depozytu u ministra właściwego do spraw finansów publicznych, na zasadach określonych dla Krajowego Ośrodka w przepisach o finansach publicznych.

Art. 3. 1. Wpłaty na Fundusz są naliczane w wysokości 0,125% wartości produktów rolnych bez podatku od towarów i usług, zwanego dalej „podatkiem VAT”, określonych w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwanych dalej „produktami rolnymi”, nabytych od producentów rolnych w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2022 r. poz. 2001 i 2727 oraz z 2023 r. poz. 412), zwanych dalej „producentami rolnymi”, i przekazywane na Fundusz przez podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych.

2. Do wpłat na Fundusz są obowiązane podmioty, o których mowa w ust. 1, będące podatnikami podatku od towarów i usług, o których mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.²⁾).

3. Wartość produktów rolnych bez podatku VAT nabytych od producenta rolnego jest ustalana na podstawie faktur VAT i faktur VAT RR uwzględnianych w deklaracjach

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 974, 1137, 1301, 1488, 1561, 2180 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 535 i 556.

podatkowych, o których mowa w art. 99 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

Art. 4. 1. Podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1, bez wezwania naliczają i przekazują kwoty należne z tytułu naliczenia wpłat na Fundusz za okresy kwartalne i dokonują wpłat tych kwot na Fundusz do ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po zakończeniu danego kwartału.

2. Jeżeli wysokość kwoty należnej z tytułu naliczenia wpłat na Fundusz za dany kwartał nie przekracza dwudziestokrotnie wysokości kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, tę należność zalicza się na poczet wpłat na Fundusz za kolejny kwartał, w którym wysokość kwoty należnej przekroczyła dwudziestokrotnie wysokość kosztów tego upomnienia.

3. Do wpłat na Fundusz stosuje się odpowiednio przepisy działu III i VI ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.³⁾), z tym że uprawnienia organów podatkowych określone w tej ustawie przysługują:

- 1) dyrektorowi oddziału terenowego Krajowego Ośrodka jako organowi pierwszej instancji;
- 2) Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka jako organowi odwoławczemu od decyzji dyrektora oddziału terenowego Krajowego Ośrodka.

4. Do postępowań w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775), zwanej dalej „Kodeksem postępowania administracyjnego”, chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej.

5. Do egzekucji należności z tytułu wpłat od podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.⁴⁾), zwanej dalej „przepisami o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”.

Art. 5. 1. Podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1, składają dyrektorowi oddziału terenowego Krajowego Ośrodka właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę podmiotu, na formularzu opracowanym przez Krajowy Ośrodek i udostępnionym na jego

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2707 oraz z 2023 r. poz. 180, 326, 511, 556 i 614.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1301, 1692, 1967, 2127, 2180, 2600, 2640 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 556 i 614.

stronie podmiotowej, kwartalne deklaracje o wysokości naliczonych wpłat na Fundusz zawierające:

- 1) nazwę, siedzibę i adres albo imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres podmiotu, naliczającego i przekazującego wpłatę na Fundusz,
- 2) określenie rodzaju, ilości i wartości nabytych produktów rolnych stanowiących podstawę naliczenia wpłaty na Fundusz,
- 3) kwotę należną z tytułu wpłaty na Fundusz za dany kwartał,
- 4) pouczenie, że w przypadku niewpłacenia w terminie kwoty naliczonej lub wpłacenia tej kwoty w niepełnej wysokości ta deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – w terminie do 26. dnia miesiąca następującego po zakończeniu danego kwartału.

2. Treść deklaracji, o której mowa w ust. 1, wykorzystuje się wyłącznie w celu wykonywania ustawy.

3. Treść deklaracji, o której mowa w ust. 1, stanowi tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233).

Art. 6. 1. Krajowy Ośrodek:

- 1) zapewnia obsługę merytoryczną, organizacyjno-prawną, techniczną i kancelaryjno-biurową Funduszu;
- 2) ustala plan finansowy Funduszu oraz opracowuje sprawozdanie z wykonania planu finansowego Funduszu;
- 3) przedstawia ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych zestawienie wniosków, o których mowa w art. 12 ust. 1;
- 4) prowadzi postępowania w sprawie dochodzenia wierzytelności określonych w art. 13 ust. 1;
- 5) prowadzi postępowania w sprawie dochodzenia kar pieniężnych, o których mowa w art. 17.

2. Zestawienie wniosków, o których mowa w ust. 1 pkt 3, Krajowy Ośrodek przedstawia w terminie do dnia 30 kwietnia roku, w którym producenci rolni złożyli te wnioski.

Art. 7. Koszty związane z realizacją przez Krajowy Ośrodek zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1, są pokrywane ze środków Funduszu w ryczałtowej wysokości 2,5% sumy wpłat na Fundusz w danym roku.

Art. 8. Dochodami Funduszu są:

- 1) wpłaty na Fundusz dokonywane przez podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1;
- 2) odsetki od środków lokowanych zgodnie z art. 2 ust. 3;
- 3) środki finansowe odzyskane przez Krajowy Ośrodek w wyniku prowadzonego postępowania upadłościowego od podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny, na rzecz Funduszu z tytułu roszczeń po wypłacie producentom rolnym rekompensat, o których mowa w art. 10 ust. 1.

Art. 9. 1. Gospodarka finansowa Funduszu jest prowadzona na podstawie rocznego planu finansowego Funduszu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2.

2. Plan finansowy Funduszu zawiera informacje o:

- 1) stanie środków na początek i na koniec roku kalendarzowego obejmującym środki finansowe, należności i zobowiązania;
- 2) planowanych dochodach;
- 3) planowanych kwotach środków na wypłatę rekompensat, o których mowa w art. 10 ust. 1;
- 4) planowanej kwocie środków na sfinansowanie kosztów związanych z realizacją przez Krajowy Ośrodek zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1.

3. Wydatki Funduszu nie mogą przekroczyć wysokości środków finansowych Funduszu.

4. Rokiem obrotowym Funduszu jest rok kalendarzowy.

5. Plan finansowy Funduszu jest ustalany na każdy rok obrotowy nie później niż do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok, na który jest ustalany ten plan.

6. Rok obrotowy Funduszu jest zamykany sprawozdaniem z wykonania planu finansowego Funduszu przedkładanym ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

Art. 10. 1. Ze środków finansowych Funduszu przyznaje się i wypłaca rekompensatę producentowi rolnemu, który nie otrzymał zapłaty za produkty rolne zbyte przez niego podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny.

2. Wysokość rekompensaty, o której mowa w ust. 1, ustala się jako iloczyn procentowej stawki ustalonej zgodnie z ust. 5 i kwoty wierzytelności netto za zbyte produkty rolne, za które producent rolny nie otrzymał zapłaty od podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny.

3. Uznaje się, że podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1, stał się niewypłacalny, gdy:

- 1) sąd upadłościowy lub restrukturyzacyjny, na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 1520), zwanej dalej „Prawem upadłościowym”, lub ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2309), zwanej dalej „Prawem restrukturyzacyjnym”, wyda postanowienie o:
 - a) ogłoszeniu upadłości tego podmiotu lub wszczęciu wobec niego wtórnego postępowania upadłościowego,
 - b) otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, o którym mowa w art. 2 pkt 2–4 Prawa restrukturyzacyjnego,
 - c) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości podmiotu, jeżeli jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów,
 - d) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
 - e) umorzeniu postępowania upadłościowego, jeżeli:
 - majątek pozostały po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych dłużnika obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
 - wierzyciele nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty postępowania;
- 2) organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wyda orzeczenie, zgodnie z którym nie zostaje wszczęte postępowanie upadłościowe z uwagi na niewystarczalność aktywów na zaspokojenie kosztów tego postępowania albo z powodu stwierdzenia definitywnego zamknięcia podmiotu z państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, który utworzył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oddział lub przedstawicielstwo;

- 3) sąd upadłościowy, zgodnie z przepisami Prawa upadłościowego dotyczącymi międzynarodowego postępowania upadłościowego, wyda postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego, wszczętego wobec podmiotu zagranicznego z Danii lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, który jest niewypłacalny;
- 4) organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z wyłączeniem Danii, uprawniony do wszczęcia postępowania upadłościowego, wyda, zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. Urz. UE L 141 z 05.06.2015, str. 19, z późn. zm.⁵⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem 2015/848”, orzeczenie o wszczęciu wobec podmiotu lub podmiotu zagranicznego postępowania upadłościowego, o którym mowa w art. 2 pkt 4 rozporządzenia 2015/848, oraz powoła zarządcę;
- 5) sąd upadłościowy wyda, zgodnie z art. 3 ust. 2 i 4 rozporządzenia 2015/848, orzeczenie o ogłoszeniu upadłości podmiotu zagranicznego mające skutki ograniczone do majątku dłużnika znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) w postępowaniu krajowym:
 - a) minister właściwy do spraw gospodarki wyda, na podstawie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470), decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zagranicznego w ramach oddziału – w przypadku gdy nastąpiło otwarcie likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego, który utworzył oddział, lub przedsiębiorca ten utracił prawo wykonywania działalności gospodarczej,
 - b) organ ewidencyjny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541), wykreśli podmiot będący osobą fizyczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w wyniku

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 349 z 21.12.2016, str. 9, Dz. Urz. UE L 57 z 03.03.2017, str. 19, Dz. Urz. UE L 171 z 06.07.2018, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 455 z 20.12.2021, str. 4.

- zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej lub stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej,
- c) organ prowadzący rejestr działalności regulowanej wyda decyzję o zakazie wykonywania przez podmiot działalności objętej wpisem do rejestru.

4. Datą niewypłacalności podmiotu jest data:

- 1) wydania postanowienia sądu upadłościowego o ogłoszeniu upadłości lub wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego – w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 lit. a;
- 2) wydania postanowienia sądu restrukturyzacyjnego o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego – w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 lit. b;
- 3) wydania postanowienia sądu upadłościowego o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości – w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 lit. c i d;
- 4) uprawomocnienia się postanowienia sądu upadłościowego o umorzeniu postępowania upadłościowego – w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 lit. e;
- 5) wydania orzeczenia przez organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym – w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2;
- 6) wydania przez sąd upadłościowy postanowienia o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego – w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 3;
- 7) wydania orzeczenia – w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 4;
- 8) wydania przez sąd upadłościowy postanowienia o ogłoszeniu upadłości podmiotu zagranicznego albo wydania przez sąd upadłościowy orzeczenia o ogłoszeniu upadłości wtórnej – w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 5;
- 9) wydania decyzji albo dokonania wykreślenia – w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 6.

5. Minister właściwy do spraw rynków rolnych określa corocznie do dnia 31 maja, w drodze rozporządzenia, procentową stawkę stosowaną do ustalenia w danym roku wysokości rekompensaty, o której mowa w ust. 1, mając na względzie sumę kwot wierzytelności wynikających ze złożonych w danym roku wniosków o przyznanie tej rekompensaty oraz wysokość środków finansowych zgromadzonych na Funduszu.

Art. 11. 1. Podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny, syndyk albo inna osoba sprawująca zarząd nad majątkiem tego podmiotu, w terminie dwóch miesięcy

od daty niewypłacalności, sporządzają i przekazują Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka w wersji elektronicznej wykaz producentów rolnych, których wierzytelności wobec tego podmiotu z tytułu zbycia produktów rolnych powstały przed datą niewypłacalności tego podmiotu, obejmujący kwoty wierzytelności netto za sprzedane temu podmiotowi produkty rolne, imię i nazwisko wierzyciela albo jego nazwę oraz numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku braku tych numerów – inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację tego wierzyciela, a także firmę, pod którą działa wierzyciel będący przedsiębiorcą, jego miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres i numer identyfikacji podatkowej (NIP), jeżeli wierzyciel ma taki numer.

2. Jeżeli wierzytelności producentów rolnych z tytułu zbycia produktów rolnych powstały po dacie niewypłacalności podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, ten podmiot, syndyk albo inna osoba sprawująca zarząd nad majątkiem tego podmiotu sporządzają i przekazują Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka, w terminie dwóch miesięcy od upływu okresu przewidzianego do zgłaszania wierzytelności na podstawie przepisów Prawa upadłościowego, dodatkowy wykaz producentów rolnych, którym nie zapłacono za zbyte produkty rolne, obejmujący kwoty wierzytelności netto za zbyte produkty rolne oraz imię i nazwisko wierzyciela albo jego nazwę oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację tego wierzyciela, oraz firmę, pod którą działa wierzyciel będący przedsiębiorcą, jego miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres i NIP, jeżeli wierzyciel ma taki numer.

3. Podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1, syndyk albo inna osoba sprawująca zarząd nad majątkiem tego podmiotu informują producentów rolnych ujętych w wykazach, o których mowa w ust. 1 i 2, o przekazaniu tych wykazów Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka, w terminie miesiąca od dnia ich przekazania.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w razie niewypłacalności podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, która zachodzi w przypadku wydania w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym przez organ sądowy lub każdy inny właściwy organ orzeczenia, zgodnie z którym nie zostaje wszczęte postępowanie upadłościowe z uwagi na stwierdzenie definitywnego zamknięcia przedsiębiorstwa albo z powodu niewystarczalności aktywów na zaspokojenie kosztów tego postępowania w odniesieniu do przedsiębiorstwa zagranicznego.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, osoba upoważniona, o której mowa w art. 16 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do reprezentowania podmiotu zagranicznego w oddziale albo w przedstawicielstwie:

- 1) przekazuje Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka odpis tego orzeczenia, uwierzytelnione tłumaczenie tego orzeczenia na język polski oraz informację sporządzoną w języku polskim o istotnej treści wydanego orzeczenia, dacie jego wydania oraz oddziale lub przedstawicielstwie;
- 2) informuje producenta rolnego, któremu nie zapłacono za zbyte produkty rolne, o przekazaniu dokumentów, o których mowa w pkt 1.

Art. 12. 1. Rekompensata, o której mowa w art. 10 ust. 1, jest przyznawana na wniosek producenta rolnego, w drodze decyzji administracyjnej, przez dyrektora oddziału terenowego Krajowego Ośrodka właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, w terminie do dnia 30 czerwca danego roku. Wydanie decyzji przerywa bieg terminu przedawnienia wierzytelności, o której mowa w art. 11.

2. Wniosek o przyznanie rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1, składa się do dyrektora oddziału terenowego Krajowego Ośrodka właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, na formularzu opracowanym przez Krajowy Ośrodek i udostępnionym na jego stronie internetowej, w terminie od dnia 1 lutego do dnia 31 marca:

- 1) roku następującego po roku, w którym podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1, stał się niewypłacalny, lub
- 2) drugiego roku następującego po roku, w którym podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1, stał się niewypłacalny.

3. Wniosek o przyznanie rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1, poza elementami określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiera:

- 1) numer identyfikacyjny producenta rolnego nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów rolnych, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 2) numer PESEL albo NIP producenta rolnego, a w przypadku osób fizycznych niemających numeru PESEL – numer i serię paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;

- 3) kwotę wierzytelności netto za produkty rolne zbyte podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny, za które producent rolny nie otrzymał zapłaty;
- 4) dane podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny, od którego wnioskodawca nie otrzymał zapłaty za zbyte produkty rolne;
- 5) wykaz faktur VAT i faktur VAT RR z wyszczególnieniem produktów rolnych, za które wnioskodawca nie otrzymał zapłaty;
- 6) numer rachunku bankowego wnioskodawcy, na który na zostać dokonana wypłata tej rekompensaty.

4. Dyrektor oddziału terenowego Krajowego Ośrodka przed rozstrzygnięciem sprawy o przyznanie rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1, występuje na piśmie odpowiednio do podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny, syndyka albo innej osoby sprawującej zarząd nad majątkiem tego podmiotu o potwierdzenie, że producent rolny nie otrzymał zapłaty za zbyte produkty rolne, w terminie 14 dni od dnia doręczenia pisma, pod rygorem utraty prawa do późniejszego zgłaszania zarzutów lub wniosków.

5. Rekompensatę, o której mowa w art. 10 ust. 1, wypłaca się w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 1, stała się ostateczna, na rachunek bankowy producenta rolnego wskazany we wniosku o przyznanie rekompensaty.

Art. 13. 1. Z dniem wypłaty rekompensaty następuje z mocy prawa przejście na Krajowy Ośrodek wierzytelności producenta rolnego do wysokości wypłaconych rekompensat.

2. Przy dochodzeniu przez Krajowy Ośrodek wierzytelności określonych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 342 i art. 440 Prawa upadłościowego.

3. Koszty dochodzenia wierzytelności określonych w ust. 1 są pokrywane ze środków finansowych Funduszu.

Art. 14. 1. Dyrektor oddziału terenowego Krajowego Ośrodka właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta rolnego ustala, w drodze decyzji administracyjnej, kwotę nienależnie lub nadmiernie pobranej rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1.

2. Do należności określonych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy działu III i VI ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych określone w tej ustawie w zakresie nienależnie lub nadmiernie pobranej rekompensaty, o której mowa w ust. 1, przysługują:

- 1) dyrektorowi oddziału terenowego Krajowego Ośrodka jako organowi pierwszej instancji;

2) Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka jako organowi odwoławczemu od decyzji dyrektora oddziału terenowego Krajowego Ośrodka.

3. Nadmiernie lub nienależnie pobrana rekompensata podlega zwrotowi wraz z odsetkami za zwłokę, o których mowa w przepisach podatkowych, liczonymi od dnia wypłaty rekompensaty.

4. Do egzekucji nadmiernie lub nienależnie pobranej rekompensaty, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 15. 1. W celu realizacji zadania Krajowego Ośrodka, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4, Państwowa Inspekcja Sanitarna udostępnia informacje z rejestru zakładów, które produkują lub wprowadzają do obrotu żywność pochodzenia niezwierzęcego i wprowadzają do obrotu produkty pochodzenia zwierzęcego, a Inspekcja Weterynaryjna – informacje z rejestru zakładów, które produkują i wprowadzają na rynek produktu pochodzenia zwierzęcego, w formie wykazów podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1, obejmujących następujące dane: imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres danego podmiotu, numer PESEL – w przypadku gdy dany podmiot jest osobą fizyczną, albo NIP.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane w terminie do 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy i uzupełniane w terminie 3 miesięcy od dnia rejestracji podmiotu, w rejestrach, o których mowa w ust. 1.

Art. 16. Krajowy Ośrodek nie ma obowiązku uiszczania opłat, o których mowa w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1125, z późn. zm.⁶⁾), w sprawach dotyczących dochodzenia wierzytelności określonych w art. 13 ust. 1.

Art. 17. 1. Kto:

- 1) nie przekazuje kwartalnej deklaracji o wysokości naliczonych wpłat na Fundusz w terminie określonym w art. 5 ust. 1,
- 2) nie przekazuje w terminie wykazów, o których mowa w art. 11 ust. 1 lub 2,
- 3) nie informuje w terminie producentów rolnych ujętych w wykazach, o których mowa w art. 11 ust. 1 i 2, o przekazaniu tych wykazów

– podlega karze pieniężnej w wysokości 60 zł za każdy dzień opóźnienia, lecz nie wyższej niż 10 000 zł.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 181, 289, 326, 403, 535 i 614.

2. Kary pieniężne nakłada, w drodze decyzji administracyjnej, Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka. Od kwoty nałożonej kary pieniężnej nie nalicza się odsetek.

3. Kary pieniężne stanowią dochód budżetu państwa.

4. Koszty dochodzenia kar pieniężnych są pokrywane ze środków Funduszu.

5. Do postępowań w sprawach nakładania kar, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy działu IVA Kodeksu postępowania administracyjnego.

6. Do egzekucji kar, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 18. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.⁷⁾) w art. 3a:

1) w § 1:

a) we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672, 1901 i 1927),” dodaje się wyrazy „oraz wpłat, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia ... o Funduszu Ochrony Rolnictwa (Dz. U. poz. ...),”

b) w pkt 14 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 15 w brzmieniu:
„15) z kwartalnej deklaracji, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia ... o Funduszu Ochrony Rolnictwa.”;

2) w § 2 w pkt 1 po wyrazach „ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,” dodaje się wyrazy „oraz wpłat, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia ... o Funduszu Ochrony Rolnictwa.”.

Art. 19. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.⁸⁾) w art. 21 w ust. 1 po pkt 47g dodaje się pkt 47h w brzmieniu:

„47h) kwoty rekompensat wypłaconych na podstawie ustawy z dnia ... o Funduszu Ochrony Rolnictwa (Dz. U. poz. ...), z wyjątkiem kwot wypłaconych w związku z prowadzeniem działów specjalnych produkcji rolnej, z których dochody są opodatkowane według skali, o której mowa w art. 27 ust. 1, lub na zasadach, o których mowa w art. 30c;”.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1301, 1692, 1967, 2127, 2180, 2600, 2640 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 556 i 614.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2687 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 28, 185, 326, 605, 641 i 658.

Art. 20. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2587, 2640 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 185, 326 i 412) w art. 17 w ust. 1 po pkt 36a dodaje się pkt 36b w brzmieniu:

„36b) kwoty rekompensat wypłaconych na podstawie ustawy z dnia ... o Funduszu Ochrony Rolnictwa (Dz. U. poz.), z wyjątkiem kwot wypłaconych w związku z prowadzeniem działów specjalnych produkcji rolnej;”.

Art. 21. Wpłaty na Fundusz są naliczane od dnia 1 stycznia 2024 r.

Art. 22. 1. W 2023 r. można złożyć wniosek o przyznanie rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1, w odniesieniu do podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się w terminie od dnia 1 sierpnia 2023 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r.

3. W 2023 r. rozporządzenie, o którym mowa w art. 10 ust. 5, wydaje się w terminie do dnia 15 września.

4. W 2023 r. decyzję, o której mowa w art. 12 ust. 1, wydaje się w terminie do dnia 30 września.

5. W 2023 r. wykaz, o którym mowa w art. 11 ust. 1, dotyczący producentów rolnych, których wierzytelności wobec podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r., sporządza się i przekazuje w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

6. W 2023 r. minister właściwy do spraw rozwoju wsi przekazuje dotację celową dla Krajowego Ośrodka na wypłatę rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1, w odniesieniu do podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r., w wysokości nie wyższej niż 50 000 000 zł.

Art. 23. 1. W 2024 r. można złożyć wniosek o przyznanie rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1, w odniesieniu do podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, który stał się niewypłacalny w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się w terminie od dnia 1 lutego 2024 r. do dnia 31 marca 2024 r.

3. W 2024 r. minister właściwy do spraw rozwoju wsi może przekazać dotację celową dla Krajowego Ośrodka, jeżeli środki zgromadzone na rachunku Funduszu na dzień 31 marca 2024 r. okażą się niewystarczające na wypłatę rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1, w

pełnej wysokości wynikającej z wniosków o przyznanie tej rekompensaty złożonych terminie określonym w ust. 2.

4. Dotacja, o której mowa w ust. 3, może być udzielona w wysokości:

- 1) różnicy między łączną kwotą wynikającą z wniosków o przyznanie rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1, złożonych w terminie określonym w ust. 2 oraz wysokością środków zgromadzonych na Funduszu według stanu na dzień 31 marca 2024 r.;
- 2) nie wyższej niż 100 000 000 zł.

Art. 24. Wypłata rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1, ze środków określonych w art. 22 ust. 6 i art. 23 ust. 4 pkt 2, może nastąpić po dniu ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy publicznej.

Art. 25. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2023 r.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa jest stworzenie możliwości prawnych gwarantujących producentom rolnym rekompensatę z tytułu utraty przychodów z prowadzonej przez nich działalności rolniczej w przypadku upadłości nabywców produktów rolnych.

W projekcie ustawy proponuje się utworzenie Funduszu Ochrony Rolnictwa, zwanego dalej „Funduszem”, a także uregulowanie zasad jego finansowania. Ze środków Funduszu będą wypłacane rekompensaty producentom rolnym w przypadku braku zapłaty za produkty rolne zbyte podmiotowi prowadzącemu działalność w zakresie skupu, przechowywania, obróbki lub przetwórstwa produktów rolnych, który stał się niewypłacalny.

Przepisy zawarte w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.), zgodnie z którymi zryczałtowany zwrot podatku zwiększa u nabywcy produktów rolnych kwotę podatku naliczonego w okresie rozliczeniowym, w którym dokonano zapłaty, pod warunkiem że:

- 1) nabycie produktów rolnych jest związane z dostawą opodatkowaną,
- 2) zapłata należności za produkty rolne, obejmująca również kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku, nastąpiła na rachunek bankowy rolnika ryczałtowego,
- 3) w dokumencie stwierdzającym dokonanie zapłaty należności za produkty rolne zostaną podane numer i data wystawienia faktury potwierdzającej nabycie tych produktów albo na fakturze potwierdzającej zakup produktów rolnych podano dane identyfikacyjne dokumentu stwierdzającego dokonanie zapłaty

– nie gwarantują uzyskania zapłaty przez producentów rolnych za sprzedane produkty rolne w sytuacji niewypłacalności podmiotów nabywających te produkty. Odzyskanie należności za sprzedane produkty rolne nie zawsze jest także możliwe w wyniku postępowania upadłościowego prowadzonego w trybie przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 1520), mimo że w świetle tych przepisów należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego należą do pierwszej kategorii należności podlegających zaspokojeniu z funduszy masy upadłości.

Zachodzi zatem potrzeba wprowadzenia rozwiązań systemowych umożliwiających producentom rolnym uzyskanie rekompensat w celu kontynuowania przez nich produkcji rolnej, spłaty ciężących na nich zobowiązań lub kredytów oraz na zaspokojenie ich bieżących potrzeb życiowych.

Fundusz będzie wyodrębnionym rachunkiem bankowym administrowanym przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR). Do dysponowania środkami Funduszu będzie upoważniony KOWR. KOWR będzie również zapewniał obsługę prawną oraz techniczno-biurową Funduszu, ustalał plan finansowy Funduszu oraz opracowywał sprawozdanie z jego realizacji.

Do wpłat na Fundusz w wysokości 0,125% wartości nabywanych produktów rolnych bez podatku VAT będą obowiązane podmioty skupujące produkty rolne w celu ich przechowywania, obróbki lub przetworzenia.

Zgodnie z art. 21 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.), jeżeli przepisy prawa nakładają na podmiot obowiązek złożenia deklaracji, a podmiot sam określa wysokość zobowiązania, to zobowiązanie wykazane w deklaracji jest zobowiązaniem do zapłaty. Podmiot, składając deklarację, będzie na podstawie danych zawartych w deklaracji rejestrowany automatycznie w systemie księgowym i będzie dla niego tworzone konto rozliczeniowe. Dane pochodzące z deklaracji i wpłat na rachunek Funduszu będą podstawą do prowadzenia rozliczeń podmiotu, w tym określania zaległości tego podmiotu względem Funduszu. Rachunek bankowy Funduszu będzie funkcjonował analogicznie jak w przypadku funduszy promocji artykułów rolno-spożywczych, które są obecnie obsługiwane przez KOWR. KOWR będzie prowadził księgi rachunkowe Funduszem zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.), z uwzględnieniem regulacji projektowanej ustawy. Księgi będą otwierane na początek roku obrotowego, tj. w dniu 1 stycznia, i prowadzone w sposób bieżący, rzetelny, bezbłędny i sprawdzalny oraz zamykane na dzień kończący rok obrotowy, tj. dzień 31 grudnia. Ewidencja księgowa na kontach księgi głównej musi spełniać następujące zasady:

- 1) podwójny zapis przy księgowaniu na kontach bilansowych;
- 2) systematyczne i chronologiczne prowadzenie ewidencji;
- 3) chronologiczne ujęcie zdarzeń, ciągłość numeracji i liczenia sum zapisów oraz zapewnienie możliwości ich jednoznacznego powiązania ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

Pierwsze wpłaty na Fundusz będą dokonywane przez podmioty skupujące produkty rolne w celu ich przechowywania, obróbki lub przetworzenia począwszy od II kwartału 2024 r. za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca 2024 r.

O rekompensatę ze środków Funduszu producent rolny będzie mógł się ubiegać w razie niezyskania zapłaty za zbyte produkty rolne od podmiotu skupującego produkty rolne w celu ich przechowywania, obróbki lub przetworzenia, który stał się niewypłacalny.

Rekompensata będzie przyznawana w drodze decyzji administracyjnej dyrektora oddziału terenowego KOWR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę danego producenta rolnego, która będzie wydawana do dnia 30 czerwca. Rekompensata będzie wypłacana w terminie 30 dni od dnia, w którym ww. decyzja stała się ostateczna, jako iloczyn określonej przez ministra właściwego do spraw rynków rolnych, w drodze rozporządzenia, procentowej stawki rekompensaty i kwoty wierzytelności netto za zbyte produkty rolne.

Ww. rozporządzenie zawierające stawkę rekompensaty obowiązującą w danym roku będzie wydawane corocznie do dnia 31 maja.

KOWR przed przyznaniem rekompensaty ze środków Funduszu wystąpi do podmiotu skupującego produkty rolne w celu ich przechowywania, obróbki lub przetworzenia, który jest niewypłacalny, o potwierdzenie braku wypłaty z tytułu należności za zbyte temu podmiotowi produkty rolne.

Wniosek o rekompensatę producenci rolni będą składali do dyrektora oddziału terenowego KOWR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta rolnego od dnia 1 lutego do dnia 31 marca roku następującego po roku, w którym ustalona została data niewypłacalności podmiotu lub w okresie od dnia 1 lutego do dnia 31 marca w drugim roku po roku, w którym ustalona została data niewypłacalności podmiotu.

Proponuje się, aby datą niewypłacalności podmiotu była odpowiednio data wydania:

- 1) postanowienia sądu upadłościowego lub restrukturyzacyjnego o ogłoszeniu upadłości podmiotu lub wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego;
- 2) postanowienia sądu upadłościowego o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości;
- 3) postanowienia sądu restrukturyzacyjnego o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego;
- 4) postanowienia sądu upadłościowego o umorzeniu postępowania upadłościowego;
- 5) orzeczenia przez organ sądowy lub inny organ państwa członkowskiego UE lub państwa członkowskiego EFTA;
- 6) postanowienia o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego przez sąd upadłościowy;

- 7) orzeczenia przez organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z wyłączeniem Danii, uprawniony do wszczęcia postępowania upadłościowego.

Niewypłacalność podmiotu ma miejsce również wtedy, gdy:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki wyda, na podstawie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470), decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zagranicznego w ramach oddziału, w przypadku gdy nastąpiło otwarcie likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego, który otworzył oddział, lub przedsiębiorca ten utracił prawo wykonywania działalności gospodarczej;
- 2) organ ewidencyjny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541), wykreśli podmiot będący osobą fizyczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w wyniku zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej lub stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej;
- 3) organ prowadzący rejestr działalności regulowanej wyda decyzję o zakazie wykonywania przez podmiot działalności objętej wpisem do rejestru.

W terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od daty niewypłacalności podmiotu podmiot, który jest niewypłacalny, syndyk, lub inna osoba sprawująca zarząd nad majątkiem tego podmiotu będą sporządzać i składać Dyrektorowi Generalnemu KOWR wykaz producentów rolnych wraz z kwotami należności netto za sprzedane produkty rolne w celu wypłaty rekompensat. Jeżeli podmiot będący osobą fizyczną, która zmarła, zostanie wykreślony z Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej, to do sporządzenia i złożenia dyrektorowi oddziału terenowego KOWR wykazu producentów rolnych wraz z kwotami należności netto za sprzedane produkty rolne będzie obowiązana osoba sprawująca zarząd nad majątkiem zmarłego. Jednocześnie podmiot, syndyk lub inna osoba sprawująca zarząd nad majątkiem niewypłacalnego podmiotu będą obowiązane do powiadomienia producentów rolnych ujętych w wykazie o niewypłacalności tego podmiotu.

Jeżeli należności na rzecz producentów rolnych powstaną po dacie niewypłacalności podmiotu skupującego produkty rolne w celu ich przechowywania, obróbki lub przetworzenia, który jest niewypłacalny, ten podmiot, syndyk lub inna osoba sprawująca zarząd nad majątkiem tego podmiotu będą obowiązane do sporządzenia i złożenia Dyrektorowi Generalnemu KOWR wykazu uzupełniającego producentów rolnych wraz z kwotami netto należności za sprzedane przez tych producentów produkty rolne.

W przypadku nieprzekazania przez podmiot skupujący produkty rolne w celu ich przechowywania, obróbki lub przetworzenia, który jest niewypłacalny, syndyka lub inną osobę sprawującą zarząd nad majątkiem tego podmiotu wykazu producentów rolnych dyrektorowi oddziału terenowego KOWR oraz niepowiadomienia producentów rolnych, ten podmiot, syndyk lub inna osoba sprawująca zarząd nad majątkiem tego podmiotu będą obowiązane do zapłaty kary pieniężnej ustalonej w wysokości uzależnionej od okresu opóźnienia, jednak nie wyższej niż 10 000 zł. Kara, stanowiąca dochód Funduszu, będzie nakładana w drodze decyzji Dyrektora Generalnego KOWR.

Wyplata środków z Funduszu na rzecz producentów rolnych z tytułu braku zapłaty za zbyte produkty rolne spowoduje przejście z mocy prawa na KOWR wierzytelności do wysokości wypłaconych rekompensat. Koszty związane z odzyskiwaniem przez KOWR środków z tytułu wypłaconych rekompensat będą pokrywane ze środków Funduszu. Do dochodzenia roszczeń z tytułu wypłaconych środków z Funduszu będą stosowane się przepisy dotyczące dochodzenia należności przez producentów rolnych.

Wydatki Funduszu nie będą mogły przekroczyć kwoty środków funduszu zgromadzonych na rachunku bankowym.

W związku z realizacją przez KOWR zadań w zakresie dysponowania środkami Funduszu proponuje się ustalenie kosztów realizacji tych zadań w wysokości 2,5% wpływów na rachunek Funduszu. Środki na pokrycie kosztów związanych z realizacją zadań przez KOWR będą określone w planie finansowym Funduszu na dany rok, a w przypadku ich niewykorzystania w całości w danym roku będą mogły być wykorzystane w kolejnych latach.

Mając na uwadze, że przychody z produkcji rolnej nie są objęte podatkiem dochodowym, a także to, że celem rekompensat jest zapewnienie kontynuowania działalności rolniczej, proponuje się zwolnienie z podatku dochodowego od osób fizycznych kwot rekompensat wypłaconych na podstawie projektowanej ustawy.

Projekt przewiduje wypłatę rekompensat z tytułu braku zapłaty za sprzedane produkty rolne przez podmioty, które stały się niewypłacalne w 2022 r. Wnioski o rekompensatę w 2023 r. rolnicy będą mogli składać w okresie od dnia 1 do dnia 31 sierpnia 2023 r.

Projekt ustawy zakłada dofinansowanie Funduszu ze środków budżetu państwa w pierwszych dwóch latach jego funkcjonowania, tj. w 2023 r. w kwocie nie wyższej niż 50 mln zł i w 2024 r. w kwocie nie wyższej niż 100 mln zł. Z tego powodu zostanie przedstawiony do notyfikacji Komisji Europejskiej jako program pomocy państwa.

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt ustawy został wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD480.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces legislacyjny.

<p>Nazwa projektu</p> <p>Projekt ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</p> <p>Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</p> <p>Ryszard Bartosik – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <p>Aleksandra Szelałowska, tel. 22 623 17 64, adres e-mail: aleksandra.szelałowska@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia: 25.04.2022 r.</p> <p>Źródło: Wnioski związków i organizacji rolniczych</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD 480</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Istniejące uregulowania w zakresie gwarantowania producentom rolnym wypłaty należności za sprzedane produkty rolne zawarte w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.) stanowią, że zryczałtowany zwrot podatku zwiększa u nabywcy produktów rolnych kwotę podatku naliczonego w okresie rozliczeniowym, w którym dokonano zapłaty pod warunkiem, że:

- 1) nabycie produktów rolnych jest związane z dostawą opodatkowaną,
- 2) zapłata należności za produkty rolne, obejmująca również kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku, nastąpiła na rachunek bankowy rolnika zryczałtowanego albo na jego rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której jest członkiem,
- 3) w dokumencie stwierdzającym dokonanie zapłaty należności za produkty rolne zostaną podane numer i data wystawienia faktury potwierdzającej nabycie tych produktów albo na fakturze potwierdzającej zakup produktów rolnych podano dane identyfikacyjne dokumentu stwierdzającego dokonanie zapłaty.

Przepisy te nie gwarantują uzyskania zapłaty przez producentów rolnych za sprzedane produkty rolne w sytuacji niewypłacalności nabywców tych produktów. Odzyskanie należności za sprzedane produkty rolne nie zawsze jest także możliwe w wyniku postępowania upadłościowego prowadzonego w trybie przepisów Prawa upadłościowego, mimo że w świetle tych przepisów należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego należą do pierwszej kategorii należności podlegających zaspokojeniu z funduszu masy upadłości. Funkcjonujące przepisy unijne w zakresie pomocy publicznej dla producentów rolnych nie przewidują dopłat do składek ubezpieczenia od ryzyka upadłości podmiotów nabywających produkty rolne od rolników.

Zachodzi pilna potrzeba wprowadzenia rozwiązań systemowych umożliwiających producentom rolnym uzyskanie w sytuacjach głębokich spadków przychodów, tj. ryzyka, od którego nie można wykupić polisy ubezpieczeniowej, częściowych rekompensat utraconych przychodów w celu kontynuowania przez nich produkcji rolnej, spłaty ciężających na nich zobowiązań lub kredytów oraz na zaspokojenie bieżących potrzeb życiowych.

Z danych Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej wynika, że w I połowie 2022 r. opublikowano w Monitorze Sądowym i Gospodarczym oraz Krajowym Rejestrze Zadużonych 197 upadłości firm w Polsce. W 2021 r. upadłość ogłosiło 412 firm, w 2020 r. – 587 firm, porównywalnie do 2019 r., w którym upadłość ogłosiło 586 firm. W 2018 r. upadłość ogłosiło 615 firm.

Od 2012 r. stopniowo spada liczba postępowań upadłościowych z 978 w 2012 r. do 197 w I połowie 2022 r. Wśród postępowań upadłościowych w 2022 r. dwa postępowania dotyczą gospodarstw rolnych i jedno rolnicze zrzeszenia branżowego.

Firmy, w stosunku do których w 2022 r. jest prowadzone postępowanie upadłościowe, działalność w zakresie produkcji i dostarczania żywności stanowią mniej niż 10 % upadłości (9,65%).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie przepisów umożliwiających prawne uregulowanie utworzenia przez podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę, przetwarzanie lub dalszą odsprzedaż produktów rolnych Funduszu Ochrony Rolnictwa (Fundusz), z którego będą wypłacane rekompensaty producentom rolnym sprzedającym swoje produkty rolne w przypadku niewypłacalności tych podmiotów spowodowanej ich upadłością.

W projekcie ustawy proponuje się uregulowanie zasad finansowania i funkcjonowania Funduszu oraz zakresu i trybu finansowania wypłacana producentom rolnym rekompensat.

Proponuje się, aby Fundusz był wyodrębnionym rachunkiem bankowym administrowanym przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Przepisy unijne dotyczące pomocy publicznej uniemożliwiają stosowanie dopłat do składek ubezpieczenia od ryzyka spowodowanego upadłością firm skupujących produkty rolne w celu ich przetworzenia, dalszej odsprzedaży lub przechowywania. Wprowadzenie przez zakłady ubezpieczeń nowego produktu ochrony przed upadłością mogłoby nastąpić jedynie w trybie sprzedaży komercyjnej tego produktu ubezpieczeniowego, co czyniłoby ten produkt bardzo kosztownym ubezpieczeniem.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Działania w zakresie ochrony dochodów rolniczych są podejmowane w wielu państwach, w których zakres interwencjonizmu finansowego w rolnictwie jest stopniowo ograniczany. Rozwiązania w zakresie ubezpieczeń dochodów rolniczych są najbardziej rozwinięte w Kanadzie, występują także w Nowej Zelandii i Australii, a także w USA. W niektórych krajach ubezpieczenia są subsydiowane ze środków publicznych przy zróżnicowanej wielkości wsparcia finansowego z budżetów krajowych. Największy poziom subsydiowania występuje w Portugalii (68%) i we Włoszech (67%). Natomiast w Belgii, Bułgarii, Danii, Estonii, Finlandii, Niemczech, Irlandii, Holandii, Szwecji, Wielkiej Brytanii i na Węgrzech państwo nie wspiera rolników wcale. Najczęściej można spotkać się z ochroną ubezpieczeniową przychodów (plon razy cena), rzadziej dochodów rolniczych. Ubezpieczenia utraty przychodów z powodu utraty plonów funkcjonują w Austrii, Luksemburgu, Hiszpanii, Włoszech oraz we Francji.

Na rynku pojawiają się również ubezpieczenia indeksowane (index insurances), stosowane także w ubezpieczeniach przychodów, które są oparte o odpowiedni wskaźnik dla danego terytorium (np. gminy). Wówczas podstawę ubiegania się o odszkodowanie stanowi wykazanie, że miał miejsce spadek plonów lub przychodów (iloczyn plonu i ceny) na określonym terytorium kraju poniżej przyjętego progu.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podmioty prowadzące działalność w zakresie skupu, przechowywania,	Ponad 10 000	KOWR	Odprowadzanie 0,125% wartości netto nabytych produktów rolnych w

obróbki, przetwórstwa produktów rolnych oraz dalszej odsprzedaży nabywanych produktów rolnych		Liczba podmiotów wpłacających opłaty na Fundusz	łącznej kwocie 67,1 mld zł
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)	1		KOWR będzie realizował zadania w zakresie pobierania oraz dysponowania środkami Funduszu, obsługi prawnej oraz techniczno-biurowej Funduszu oraz projektowania corocznego planu finansowego Funduszu, a następnie sporządzania sprawozdania z jego wykonania
Producenci rolni	ok. 3500/rok	Dane szacunkowe na przykładzie danych z naboru wniosków o pomoc z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z tytułu braku wypłaty należności za sprzedane mleko do spółdzielni w likwidacji	Projektowana ustawa powinna przyczynić się do poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych, przez ograniczenie ryzyka utraty przez producentów rolnych przychodów
Sądy gospodarcze	40	Dane szacunkowe, przy przyjęciu, że postępowania upadłościowe podmiotów skupujących stanowią 10% wszystkich postępowań (400 postępowań upadłościowych rocznie)	Projektowana ustawa nie zwiększa ilości pracy związanej z postępowaniami upadłościowymi prowadzonymi przez sądy. Nakłada jedynie dodatkowe obowiązki związane ze zmianą strony wierzyciela – z producentów rolnych na KOWR
Urzędy skarbowe	400	Dane o strukturze Krajowej Administracji Skarbowej	Projektowana ustawa może powodować konieczność

			weryfikacji przez KOWR danych z deklaracji VAT producentów rolnych
--	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

1. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
2. Związek Zawodowy Rolnictwa „SAMOOBRONA”,
3. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
4. Związek Zawodowy Rolników „OJCZYŻNA”,
5. Związek Zawodowy Rolników Rzeczpospolitej „SOLIDARNI”,
6. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
7. Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP,
8. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
9. Krajowa Rada Spółdzielcza,
10. Krajowa Rada Izb Rolniczych,
11. Polska Federacja Rolna,
12. Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
13. Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”,
14. Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”,
15. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
16. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
17. Forum Związków Zawodowych,
18. Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
19. Federacja Regionów i Komisji Zakładowych Solidarność '80,
20. Krajowa Federacja Producentów Zbóż,
21. PROM – Polska Rada Organizacji Młodzieżowych,
22. Polska Izba Technologii i Wyrobów Naturalnych,
23. Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów Jaj,
24. Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych,
25. Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego,
26. Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych,
27. Regionalny Związek Hodowców i Producentów Owiec i Kóz w Opolu,
28. Związek Sadowników Rzeczpospolitej Polskiej,
29. Polski Związek Plantatorów Tytoniu,
30. Polski Związek Hodowców Drobego Inwentarza,
31. Związek Sadowników Polskich,
32. Polska Federacja Ogrodnicza,
33. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka,
34. Krajowy Związek Plantatorów Chmielu,
35. Krajowy Związek Plantatorów Roślin Okopowych,
36. Krajowy Związek Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw dla Przemysłu,

37. Związek Plantatorów Tytoniu w Krasnymstawie,
38. Stowarzyszenie Krajowej Unii Producentów Soków,
39. Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu,
40. Business Centre Club,
41. Konfederacja Lewiatan,
42. Krajowy Związek Banków Spółdzielczych,
43. Związek Banków Polskich,
44. Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich – Związek Rewizyjny,
45. Związek Polskich Przetwórców Mleka,
46. Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy,
47. Polska Izby Mleka,
48. Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego,
49. Polska Izba Handlu,
50. Federacja Gospodarki Żywnościowej RP,
51. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
52. Związek Rzemiosła Polskiego,
53. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
54. Łukowsko-Obszański Okręgowy Związek Plantatorów Tytoniu,
55. Porozumienie Związków Zawodowych Rolników Warmii i Mazur,
56. Polska Federacja Ziemniaka,
57. Ogólnopolski Związek Plantatorów Tytoniu w Grudziądzu,
58. Okręgowy Związek Plantatorów Tytoniu w Augustowie,
59. Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego,
60. Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy Rzeczypospolitej Polskiej,
61. Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”,
62. Krajowy Związek Pracodawców Producentów Trzody Chlewnej,
63. Federacja Przedsiębiorców Polskich,
64. Polska Izba Ubezpieczeń,
65. Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	0	1,568	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09	20,378
Wydatki ogółem	50	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150

budżet państwa	50	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	0	1,568	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09	2,09	20,378
Saldo ogółem	-50	-100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 150
budżet państwa	-50	-100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 150
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Ustawa budżetowa na 2023 i 2024 r.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>W ustawie budżetowej na 2023 r. z rezerwy celowej z poz. 62 zostanie przekazana dotacja na Fundusz w kwocie nie większej niż 50 mln zł. W projekcie ustawy budżetowej na 2024 r. zostaną zaplanowane środki w kwocie nie przekraczającej 100 mln zł na wsparcie wypłat rekompensat producentom rolnym z tytułu niewypłacalności podmiotów nabywających produkty rolne w 2023 r. W kolejnych latach z Funduszu będą wypłacane rekompensaty bez udziału środków budżetu państwa. W celu zapewnienia, że wypłaty ze środków Funduszu nie przekroczą wysokości środków zgromadzonych na rachunku Funduszu – rekompensaty będą wypłacane po zakończeniu roku i według stawek wyliczonych na podstawie kwot wynikających z wniosków o rekompensatę i wysokości środków zgromadzonych na Funduszu, tzn. zostanie ustalony swoisty mechanizm korygujący.</p> <p>Dochodami Funduszu będą wpłaty dokonywane przez podmioty skupujące, przechowujące lub przetwarzające produkty rolne w wysokości 0,125 % wartości nabywanych produktów rolnych. Według GUS w 2020 r. wartość skupu produktów rolnych wynosiła 67 114 mln zł. Roczne wpływy do Funduszu będą wynosiły ok. 83 893tys. zł. Podmioty skupujące będą wpłacać na Fundusz należności począwszy od 2024 r. W pierwszym roku, tj. 2024 r. wpłacą 62 919,75 tys. zł.</p> <p>W 2023 r. rachunek Funduszu zostanie zasilony dotacją z budżetu państwa w kwocie nie wyższej niż 50 mln zł, a w roku 2024 w kwocie nie wyższej niż 100 mln zł.</p> <p>KOWR będzie uzyskiwał dochody z tytułu pokrycia kosztów obsługi Funduszu w wysokości 2,5% wpływów na rachunek Funduszu, tj. 2090 tys. zł rocznie. W pierwszym roku wpłat od podmiotów skupujących (2024 r.) – 1567,5 tys. zł.</p>											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw – wpłaty na rzecz Funduszu	0	62,92	83,893	83,893	83,893	83,893	817,957
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	Producenci rolni, którzy otrzymają rekompensaty z Funduszu	50,0	120,45	81,803	81,803	81,803	81,803	906,676
	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	0	1,568	2,09	2,09	2,09	2,09	20,378
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu						
Niemierzalne	Producenci rolni	Utrzymanie płynności finansowej gospodarstw rolnych.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie projektowanej ustawy ze względu na niewielką skalę upadłości podmiotów nabywających produkty rolne nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Projektowana ustawa nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, zatem nie wymaga odrębnej oceny w tym zakresie. Wydatkowanie przez firmy skupujące 83,8 mln zł rocznie na zasilenie Funduszu może spowodować wzrost cen żywności o ok. 0,03%.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: Projekt ustawy nie przewiduje obciążeń regulacyjnych. W związku z przyjęciem regulacji przewiduje się, że nastąpi zwiększenie skuteczności odzyskiwania należności z masy upadłości.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie projektowanej ustawy nie ma wpływu na inne obszary poza rolnictwem i sektorem rolno-spożywczym.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: Rolnictwo	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie projektowanej ustawy umożliwi szybsze odzyskiwanie należności za sprzedane przez producentów rolnych produktu rolne.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2023 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
KOWR będzie prowadził monitoring liczby złożonych wniosków i kwot zgłoszonych należności. Pozyskane informacje będą wykorzystywane do celów informacyjno-sprawozdawczych.		

Prowadzony monitoring będzie służył podejmowaniu decyzji przez Radę Ministrów w zakresie możliwych interwencji w zakresie obrotu gospodarczego.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

-

Raport z konsultacji projektu ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa

(§ 51 Regulaminu pracy Rady Ministrów)

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania:

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt ustawy został skierowany do zaopiniowania do następujących organizacji społecznych i instytucji samorządu gospodarczego:

1. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
2. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
3. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
4. Związek Zawodowy Rolnictwa „SAMOOBRONA”,
5. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
6. Związek Zawodowy Rolników „OJCZYŻNA”,
7. Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”,
8. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
9. Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP,
10. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
11. Krajowa Rada Spółdzielcza,
12. Krajowa Rada Izb Rolniczych,
13. Polska Federacja Rolna,
14. Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,
15. Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”,
16. Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”,
17. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
18. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
19. Forum Związków Zawodowych,
20. Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
21. Federacja Regionów i Komisji Zakładowych Solidarność'80,
22. Krajowa Federacja Producentów Zbóż,
23. PROM – Polska Rada Organizacji Młodzieżowych,
24. Polska Izba Technologii i Wyrobów Naturalnych,
25. Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów Jaj,

26. Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych,
27. Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego,
28. Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych,
29. Regionalny Związek Hodowców i Producentów Owiec i Kóz w Opolu,
30. Związek Sadowników Rzeczpospolitej Polskiej,
31. Polski Związek Plantatorów Tytoniu,
32. Polski Związek Hodowców Drobного Inwentarza,
33. Związek Sadowników Polskich,
34. Polska Federacja Ogrodnicza,
35. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka,
36. Krajowy Związek Plantatorów Chmielu,
37. Krajowy Związek Plantatorów Roślin Okopowych,
38. Krajowy Związek Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw dla Przemysłu,
39. Związek Plantatorów Tytoniu w Krasnymstawie,
40. Stowarzyszenie Krajowej Unii Producentów Soków,
41. Związek Zawodowy Rolników Ekologicznych św. Franciszka z Asyżu,
42. Business Centre Club,
43. Konfederacja Lewiatan,
44. Krajowy Związek Banków Spółdzielczych,
45. Związek Banków Polskich,
46. Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich – Związek Rewizyjny,
47. Związek Polskich Przetwórców Mleka,
48. Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy,
49. Polska Izby Mleka,
50. Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego,
51. Polska Izba Handlu,
52. Federacja Gospodarki Żywnościowej RP,
53. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
54. Związek Rzemiosła Polskiego,
55. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
56. Łukowsko-Obszański Okręgowy Związek Plantatorów Tytoniu,
57. Porozumienie Związków Zawodowych Rolników Warmii i Mazur,

58. Polska Federacja Ziemniaka,
59. Ogólnopolski Związek Plantatorów Tytoniu w Grudziądzu,
60. Okręgowy Związek Plantatorów Tytoniu w Augustowie,
61. Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego,
62. Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy Rzeczypospolitej Polskiej,
63. Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”,
64. Krajowy Związek Pracodawców Producentów Trzody Chlewnej,
65. Federacja Przedsiębiorców Polskich,
66. Polska Izba Ubezpieczeń,
67. Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych,
68. Izba Gospodarcza Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz,
69. Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz,
70. Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza,
71. Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy,
72. POLKARMA Polskie Stowarzyszenie Producentów Karmy dla Zwierząt Domowych,
73. Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców,
74. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji,
75. Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju,
76. Porozumienie dla Mleczarstwa,
77. Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego,
78. Związek Polskich Przetwórców Mleka,
79. Związek Producentów Cukru w Polsce,
80. Związek Zawodowy Rolnictwa „KORONA”,
81. Podlaski Związek Rolniczych Zrzeszeń Branżowych Producentów Trzody Chlewnej,
82. Polski Związek Niezależnych Producentów Świń,
83. Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków.

Projekt ustawy został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) z terminem zgłaszania uwag – 21 dni.

Informację zwrotną o niezgłaszaniu uwag otrzymano od: Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Sugestie lub uwagi zostały nadesłane przez: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Związek Zawodowy Rolnictwa „KORONA”, Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz, Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich, Związek Polskich Przetwórców Mleka, Porozumienie Mleczarskie, Związek Polskich Przetwórców Mleka, Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego, Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza, Polskie Mięso, Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów jaj, Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju, Związek Producentów Cukru w Polsce, Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS, Konfederacja Lewiatan, Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza, Federacja Gospodarki Żywnościowej RP, NSZZ RI „Solidarność”, NSZZ „Solidarność”, Polska Izba Mleka, Krajowa Rada Izb Rolniczych, Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny, Związek Zawodowy Rolnictwa Ojczyzna, Związek Zawodowy Rolnictwa SAMOOBRONA, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców, Związek Producentów Cukru w Polsce, Posłaski Związek Rolniczych Zrzeszeń Branżowych Producentów Trzody Chlewnej, POLKARMA Polskie Stowarzyszenie Producentów Karmy dla Zwierząt.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa zaproponował, aby art. 2 uzyskał brzmienie: „Art. 2. Środki finansowe funduszu są gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym, którym dysponuje Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zwany dalej „Krajowym Ośrodkiem””. Status Funduszu Ochrony Rolnictwa jako wyodrębnionego rachunku bankowego budzi wątpliwości, stąd prawidłowe wydaje się, aby wskazać, że to środki Funduszu gromadzone są na rachunku. Ponadto zwrócono uwagę na doprecyzowanie definicji podmiotów zobligowanych do dokonywania wpłat na Fundusz Ochrony Rolnictwa. Odnośnie do art. 4 ust. 3 zaproponowano, aby uzyskał następujące brzmienie: „Do wpłat na Fundusz stosuje się odpowiednio przepisy działu III i VI ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.), chyba że ustawa stanowi inaczej.”

Dział IV Ordynacji podatkowej dotyczy postępowania podatkowego – pracownicy KOWR nie mają doświadczenia w prowadzeniu postępowań podatkowych. Do tej pory wszystkie postępowania rozstrzygane były przez pracowników na podstawie ustawy z dnia 14 czerwca

1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego oraz z zastosowaniem do należności działu III Ordynacji podatkowej – stąd propozycja wykreślenia działu IV Ordynacji podatkowej. Jednocześnie zasadne wydaje się być odesłanie do działu VI Ordynacji podatkowej, który zapewnia podstawy do przeprowadzania kontroli w ramach projektownych działań. W przypadku funduszy promocji produktów rolno – spożywczych do kontroli stosuje się odpowiednio dział VI Ordynacji podatkowej.

KOWR po ust. 3 – zaproponował dodać ust. 4, w następującym brzmieniu:

„Uprawnienia organów podatkowych określone w tej ustawie przysługują:

- 1) dyrektorowi oddziału terenowego Krajowego Ośrodka – jako organowi pierwszej instancji;
- 2) Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka – jako organowi odwoławczemu od decyzji oddziału terenowego Krajowego Ośrodka.”

W ust. 5, w brzmieniu:

„Do postępowań w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej.”

Ponadto w ust. 6, w brzmieniu:

„Do egzekucji należności z tytułu wpłat od podmiotów o których mowa w art. 3 ust. 1. Stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa zwrócił uwagę na doprezywanie właściwości terytorialnej z tego względu zaproponował , aby art. 5 ust. 1 uzyskał następujące brzmienie:

„Podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1, składają dyrektorowi oddziału terenowego Krajowego Ośrodka właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę podmiotu, na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Krajowy Ośrodek na jego stronie podmiotowej, kwartalne deklaracje o wysokości naliczonych wpłat na Fundusz w terminie do 26 dnia miesiąca następującego po danym kwartale, **w szczególności** zawierające:

- 1) nazwę, siedzibę i adres albo imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres podmiotu naliczającego i przekazującego wpłatę na Fundusz;
- 2) określenie rodzaju, ilości i wartości nabytych produktów rolnych, stanowiących podstawę naliczenia wpłaty na Fundusz;
- 3) kwotę należną z tytułu wpłaty na Fundusz za dany kwartał.”

W ust. 1 pkt 4 zaproponowano zapis, który umożliwi Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa zawarcie w treści deklaracji innych niezbędnych danych koniecznych do obsługi Funduszu:

„4) Pouczenie o treści: W przypadku niewpłacenia w obowiązującym terminie kwoty naliczonej lub wpłacenia jej w niepełnej wysokości niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.)”.

Według KOWR wszystkie koszty związane z obsługą Funduszu powinny być pokrywane z ryczałtu. W konsekwencji z art. 9 ust. 2 – należy usunąć pkt 5, z art. 13 – usunąć ust. 3, z art. 16 – należy usunąć ust. 4.

W art. 6 zaproponowano:

– wyraz „Ośrodka” proponuje się zastąpić wyrazem „Ośrodek”;

– proponuje się, aby art. 6 otrzymał następujące brzmienie:

„Krajowy Ośrodek:

1) zapewnia obsługę merytoryczną, organizacyjno-prawną, techniczną i kancelaryjno-biurową Funduszu;

2) ustala plan finansowy Funduszu oraz opracowuje sprawozdanie z wykonania planu finansowego Funduszu;

3) przedstawia ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych zestawienie wniosków, o których mowa w art. 12 ust.;

4) prowadzi postępowania dochodzenia roszczeń określonych w art. 13 ust.1;

5) prowadzi postępowania dochodzenia kar pieniężnych, o których mowa w art. 16”.

Odnosnie do art. 7 projektu ustawy zaproponowano:

„Art. 7 Koszty związane z realizacją przez Krajowy Ośrodek zadań, o których mowa w art. 6, są pokrywane ze środków Funduszu w ryczałtowej wysokości 10% sumy dochodów w danym roku, o których mowa w art. 8”.

Według KOWR zwiększenie środków na realizację zadań wynika z propozycji zmiany przedstawionej odnośnie do art. 6 projektu ustawy, czyli rozszerzenia katalogu czynności, których koszty będą pokrywane z ryczałtu przeznaczonego na obsługę. Za ich zwiększeniem przemawiają także doświadczenia KOWR dotyczące kosztów ponoszonych w związku z realizacją zadań z zakresu funduszy promocji produktów rolno-spożywczych.

W art. 8 w ust. 1 w pkt 2 zwrócono uwagę na doprecyzowanie zapisu, że dochodami funduszu będą odsetki bankowe od środków finansowych gromadzonych na rachunku bieżącym Funduszu oraz z tytułu oprocentowania lokat. Zdaniem KOWR jednoznaczne wskazanie pozwoli rozwiązać wątpliwości co do charakteru środków Funduszu Ochrony Rolnictwa, ponieważ aktualnie można to wywodzić jedynie z uzasadnienia do projektu ustawy, a tak ważna kwestia powinna wynikać wprost z przepisu prawa.

Zaproponowano dodać ust. 2 o następującej treści:

„2. Środki finansowe Funduszu nie są środkami publicznymi w rozumieniu przepisów o finansach publicznych.”

W art. 9 ust. 6 zaproponowano zmianę terminu na przedłożenie sprawozdania z wykonania planu finansowego Funduszu ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych – do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie (w projekcie ustawy wpisano 30 marca). Jednocześnie jako jeden z kolejnych ustępów w artykule 9 wskazano pod rozważenie doprecyzowanie podstawowych elementów, które powinny być uwzględnione w sprawozdaniu z wykonania ww. planu. KOWR poddaje pod rozagę konieczność przekazania tego sprawozdania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

Ponadto ze względu na wprowadzone zmiany w art. 6, które będą obejmowały wszystkie koszty związane z obsługą FOR oraz dochodzeniem wierzytelności określonych w art. 13 i kar o których mowa w art. 16 – proponuje się usunąć pkt 5 w ust. 2.

Odnosnie do art. 10: zaproponowano zmianę o treści ust. 1 na następujące brzmienie:

„1. Rekompensatę wypłaca się producentowi rolnemu, który nie otrzymał zapłaty, za zbyte przez niego podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1 produkty rolne pod warunkiem, że do zbycia doszło przed datą niewypłacalności tego podmiotu, o której mowa w ust. 4”.

Zdaniem KOWR powyższy zapis spowoduje ograniczenie dostarczania produktów do podmiotów, które już stały się lub były niewypłacalne. Rekompensaty przysługiwać powinny wyłącznie producentowi rolnemu, który zbył produkty rolne podmiotowi przed datą niewypłacalności tego podmiotu. Rekompensata nie powinna być przyznawana producentowi rolnemu, który zbywał produkty rolne po dacie niewypłacalności podmiotu. Umożliwienie ubiegania się o środki finansowe za produkty rolne zbywane po dacie niewypłacalności

podmiotu prowadzić może do nadużyć finansowych. Proponowane rozwiązanie ma odzwierciedlenie w uwagach do art. 11 ust. 2.

Ponadto w ust. 2, proponuje się: doprecyzowanie zapisu: „Wysokość rekompensaty, o której mowa w ust. 1 ustala się jako iloczyn procentowej stawki i 80% z kwoty wierzytelności netto za zbyte produkty rolne.....”.

Związek Zawodowy Rolnictwa KORONA zgłosił uwagi do art. 3.1 według Związku zapis ten jest faktycznie wprowadzeniem nowego quasi-podatku od podmiotów prowadzących skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych. Nowy quasi podatek zmniejszy opłacalność działalności podmiotów skupowych, przechowalniczych i przetwórczych lub przeczuci koszty na rolników. Podato zwróco uwagę, że zapis w art. 5 ust. 1 ten zmusi podmioty skupowe do dokonywania deklaracji 4 razy w roku, co spowoduje dodatkowe obciążenie biurokratyczne i czasochłonne dla małych podmiotów. Odnośnie do art. 20 zwrócono się zapytaniem: „Dlaczego nie uwzględnia się okresów wcześniejszych choć problem niewypłacalności podmiotów skupowych występował także w minionych latach?”

Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz zwróciła uwagę, że poszczególne sektory mają swoją specyfikę, w tym różny poziom dopasowania do wymagań rynku, zorganizowania, rentowności, zagrożenia podmiotów niewypłacalnością. Z tego względu każdy sektor powinien mieć wyodrębniony rachunek bankowy i gromadzone na nim środki powinny być wydatkowane na potrzeby danego sektora. Pozwoli to na lepsze identyfikowanie się uczestników rynku z funduszami oraz właściwą realizację celów funduszu. Podmioty działające w danej branży powinny ściśle realizować się w realizację celów funduszu, w tym w działania profilaktyczne ograniczające potrzebę łagodzenia skutków niewypłacalności. Sektory, w których wysiłki nie przynoszą odpowiednich efektów powinny to odczuwać w postaci zmniejszonej ochrony w ramach funduszu. Przepływy międzysektorowe środków, stan bierności danego sektora w realizacji celów będą utrzymywać. W art. 3 ust 1 zapronowano rozważenie zróżnicowania wysokości wpłaty na fundusz. W przypadku podmiotów prowadzących skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub wniosku restrukturyzacyjnego poziom należnej wpłaty na rzecz FOR należałoby zwiększyć, a informacje o tym zamieścić na stronie KOWR. Według Krajowej Izby Producentów Drobiu i Pasz takie rozwiązanie zwiększy wkład finansowy podmiotów generujących wydatki w ramach FOR oraz będzie informacją dla uczestników

rynku o podwyższonym ryzyku podejmowania współpracy z takim podmiotem. Ponadto w art. 4 ust 1 zaproponowano po wyrażeniu „po danym kwartale” należy dodanie „w którym sprzedano zakupiony od producenta rolnego produkt rolny albo produkt powstały w wyniku jego obróbki lub przetwórstwa” Natomiast w art. 10 ust 1 wskazano dodanie ust 1 a w brzmieniu:

„ze środków finansowych funduszu przyznaje się i wypłaca dla:

- a) Ogólnokrajowych organizacji zrzeszających producentów rolnych lub podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, mających miejsce zamieszkania albo siedzibę na terytorium RP
- b) Ogólnokrajowych organizacji branżowych lub międzybranżowych zrzeszających producentów rolnych lub podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, inne niż organizacje określone w lit. a) jeżeli ich cele statutowe są zgodne z celami FOR

Na realizację działań w zakresie:

- doradztwa i szkoleń dla producentów rolnych i podmiotów prowadzących skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych w zakresie weryfikacji kontrahenta, właściwego prowadzenia działalności gospodarczej
- promowania i kształtowania
- zasad etyki w działalności gospodarczej
- tworzenia warunków organizacyjnych i instytucjonalnych dla rozstrzygania sporów – wspierania sądów arbitrażowych oraz sądów koleżeńskich

Na realizację ww. działań przeznacza się 30–40% funduszu”

Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego, Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza, Związek Polskie Mięso i Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów jaj zwróciły uwagę odnośnie do art. 3, że Producenci rolni mieliby otrzymywać rekompensaty z FOR w przypadku niewypłacalności wszystkich podmiotów prowadzących skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo rolne, natomiast wpłaty na FOR miałyby dokonywać jedynie część podmiotów, gdyż do wpłat są zobowiązane jedynie podmioty z art. 3 ust 1, które są jednocześnie płatnikami VAT (art., 3 ust 2). Podmioty „małe” – o obrocie niższym niż 200 tys. zł będą zwolnione z wpłat na FOR. Mogłoby to powodować „sztuczne” tworzenie nowych podmiotów skupujących, które będą prowadziły działalność w skali roku do poziomu nieprzekraczającego 200 tys. zł. Zakres okoliczności uznawania, że podmiot stał się

niewypłacalny jest zbyt szeroki w kontekście faktycznych stanów gospodarczych i prawnych. Np. uznawanie stanu niewypłacalności podmiotu, w każdym przypadku, gdy sąd wyda postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, o którym mowa w art. 2 pkt 2–4 ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, nie jest zasadne, w szczególności w przypadkach otwarcia: przyspieszonego postępowania układowego lub postępowania układowego. W znacznej części z tych postępowań podmioty po otwarciu restrukturyzacji odzyskują bieżącą płynność finansową oraz spłacają następnie całość lub większość swoich zobowiązań. Ponadto w art. 10 ust. 3 uznano, że nie jest zasadne uznanie stanu niewypłacalności gdy sąd wyda postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego oraz wykreślenie z CEIDG oraz wydanie decyzji o zakazie wykonywania działalności, natomiast w art. 16 ust 1 uznano niezasadną wysokość kary za brak przekazania wykazu. Ponadto zgłoszone zostały uwagi ogólne do projektu ustawy.

Krajowa Rada Izb Rolniczych – przesłała uwagi ogólne do projektu ustawy oraz zwróciła uwagę na zapis dotyczący rekompensaty dla rolników określonej w art. 12 projektu. Zaproponowano aby rekompensata przyznawana była niezwłocznie w maksymalnym terminie 30 dni od złożenia wniosku, natomiast w ustawie przewidziano, iż rolnicy będą mogli ją otrzymać jedynie do 30 czerwca danego roku.

Związek Zawodowy Rolnictwa OJCZYŻNA, Związek Zawodowy Rolnictwa SAMOOBRONA – przekazano następujące uwagi:

- W art. 8 dochodami Funduszu powinny również być (dawać taką możliwość) wpłaty z budżetu państwa w wyniku decyzji Ministra ds. rolnictwa lub decyzją Prezesa albo całej Rady Ministrów. 2. Fundusz powinien wypłacać 100% poprawnie udokumentowanych należności rolnikom.
- Fundusz musi wprowadzić mechanizmy kontrolne i zabezpieczające przed fikcyjnymi fakturami i dostawami.
- Fundusz musi przejmować 100% praw do wierzytelności rolnika, któremu wypłacił środki i musi później egzekwować 100% wierzytelności od upadłego podmiotu. W przeciwnym razie będzie to administracyjne (dec. ministra rolnictwa) zdejmowanie odpowiedzialności z upadłego przedsiębiorcy z pewnej części zobowiązania.
- Fundusz powinien współpracować z innymi służbami państwowymi w celu skutecznego egzekwowania wierzytelności oraz działań prewencyjnych, aby nie dochodziło do oszustw i upadłości.

- W związku z powyższym Fundusz powinien być konkretną instytucją lub przynajmniej wyspecjalizowaną komórką KOWR-u do realizacji tych celów a nie jedynie wyodrębnionym rachunkiem bankowym.
- Powinna powstać Rada Rolników przy funduszu z przedstawicieli organizacji rolniczych do bieżącego nadzorowania działalności Funduszu oraz opiniowania i formułowania wniosków do Ministra Rolnictwa.
- Art. 16 przewiduje zbyt niskie kary za nie wywiązywanie się z obowiązków względem funduszu. Zupełnie nie potrzebnie jest zawarta górna granica 10 tys. zł maksymalnej kary. Takie kwoty są śmieszne przy milionowych obrotach płodami rolnymi i może być pokusa zapłacenia kary niż wypełniać obowiązki względem Funduszu

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka zwróciła uwagę, że wprowadzenie projektowanej ustawy w proponowanym brzmieniu byłoby równoznaczne z nałożeniem na polskich rolników nowego obciążenia finansowego, w wysokości 0,25% wartości netto produktów rolnych nabytych od producentów rolnych. Zaznaczono, że w obecnej sytuacji kryzysowej na rynku mleka, dodatkowe obciążanie doprowadzi do pogorszenia sytuacji finansowej zarówno producentów mleka, jak i zakładów przetwórczych. Zastrzeżenie budzi również fakt, że wszystkie branże dokonywałyby wpłat na jeden fundusz. Biorąc pod uwagę rozmiary produkcji poszczególnych branż, występuje bardzo duża dysproporcja pomiędzy wysokością wpłat oraz ryzykiem wystąpienia niewypłacalności podmiotów skupowych. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka uważa, że branża mleczarska ponosiłaby koszty niewspółmierne do korzyści płynących z istnienia Funduszu. Dodatkowo zaznaczono, że w obecnych warunkach opłata na Fundusz Ochrony Rolnictwa zostanie przerzucona w całym łańcuchu produkcji i dostaw na finalnego konsumenta, co dodatkowym impulsem inflacyjnym i ostatecznie obciąży budżet gospodarstw domowych.

Ponadto Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka uważa, że w sytuacji wprowadzenia wpłat na Fundusz może dojść do destabilizacji rynków. Występuje bardzo duże ryzyko, że zakłady przetwórcze będą poszukiwać tańszych produktów rolnych od zagranicznych producentów. Przyczyni się to do pogorszenia sytuacji na polskim rynku produktów rolnych. Mając na uwadze powyższe, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka negatywnie ocenia projekt ustawy.

Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców i Związek Producentów Cukru w Polsce wnieśli o zaprzestanie prac nad projektem ustawy o Funduszu Ochrony

Rolnictwa (nr w wykazie prac: UD480) jako znacząco pogarszającym warunki finansowe i rynkowe funkcjonowania przedsiębiorstw sektora produkcji i przetwórstwa żywności.

Jednocześnie zgłosili następujące uwagi do przedmiotowego projektu:

I. Negatywne skutki nowej daniny dla finansowych i rynkowych warunków funkcjonowania przedsiębiorstw sektora produkcji i przetwórstwa żywności.

1.1. Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy, nadrzędnym celem nałożenia nowego podatku na podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, określanego mianem wpłaty na Fundusz Ochrony Rolnictwa (dalej jako: „Fundusz”), pozostaje stworzenie możliwości prawnych gwarantujących producentom rolnym uzyskanie rekompensaty z tytułu utraty przychodów z prowadzonej przez nich działalności rolniczej w przypadku upadłości nabywców produktów rolnych.

Podstawową wadą projektowanych rozwiązań pozostaje finansowanie pomocy państwa dla producentów rolnych poprzez wpłaty innych uczestników łańcucha żywnościowego, którzy również ponoszą ryzyko upadłości nabywców, wytworzonych przez nich produktów żywnościowych. Projektowane rozwiązania zmierzają do zachwiania równowagi w całym łańcuchu produkcji żywności.

W obecnych warunkach powstaje ryzyko, że wpłata na Fundusz, zostanie przerzucona w całym łańcuchu produkcji na finalnego konsumenta, co będzie dodatkowym impulsem inflacyjnym i finalnie obciąży budżety gospodarstw domowych w znacznie większym stopniu niż tylko zakładana kwota nowego podatku.

Dodatkowo istnieje obawa, iż wynagrodzenie producentów rolnych będzie pomniejszone o wysokość dokonywanych wpłat na Fundusz przez zobowiązanych do tego nabywców produktów rolnych.

1.2. Nowa danina została zaproponowana w czasie, kiedy cała gospodarka walczy o przetrwanie i utrzymanie miejsc pracy, zmagając się z wysoką inflacją.

Zwracam uwagę, na trudną sytuację mikro- i makroekonomiczną w kraju – drastycznie rosnące koszty wytwarzania, w tym wzrost kosztów surowców, opakowań i energii, a także wpływ czynników makroekonomicznych – wpływającą na pogorszenie warunków funkcjonowania przedsiębiorców.

Obciążenie dodatkową opłatą podmiotów, w obecnej sytuacji, przyczyni się do pogorszenia ich sytuacji finansowej, krótkoterminowo może powodować konieczność podwyższenia cen produktów końcowych, aby choć w części zrekompensować straty, a w dłuższej perspektywie wpłynąć na ich wypłacalność. Istotne również pozostaje, że inne państwa w Unii Europejskiej,

w celu zwalczania społeczno – gospodarczych skutków pandemii oraz wojny na Ukrainie wspierają przedsiębiorczość i wewnętrzny rynek poprzez zmniejszenie obciążeń finansowych, a nie zwiększanie ich, jak czyni to polski rząd.

1.3. Na zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego projekt ustawy nakłada nowe obciążenia administracyjne, w tym obowiązek kwartalnego naliczania kwot wpłat 0,25% od nabytych produktów rolnych, obowiązek sporządzania i składania do KOWR kwartalnych deklaracji, zawierających m.in. dane o rodzaju, ilości i wartości nabytych produktów rolnych, obowiązek przekazywania wpłat na rachunek prowadzony przez KOWR, konieczność prowadzenia i przechowywania dodatkowej szczegółowej ewidencji wykazującej dane o rodzaju, ilości i wartości nabytych produktów rolnych.

Powyższe będzie skutkowało wzrostem kosztów prowadzenia działalności przez zakłady oraz zleceniobiorców (koszty wynagrodzeń, koszty administracyjne). Kwortalne okresy rozliczeniowe stworzyłyby nie tylko dodatkową pracochłonność, ale także wymusiły opracowanie lub dokonanie zmian, a następnie aktualizację programów informatycznych, co przekładać się będzie na wzrost kosztów administracyjnych. Ponadto wzrosłoby ryzyko operacyjne związane z przechowywaniem i zabezpieczaniem danych.

Istotne również pozostaje, iż wpłaty na Fundusz według przepisów ustawy mają być dokonywane kwartalnie, podczas gdy surowce świeże w większości skupowane są w III kwartale, w związku z czym dodatkowa opłata będzie stanowić skumulowane duże obciążenie finansowe firmy w tym okresie.

1.4. Dodatkowe obciążenie działalności firm produkujących żywność w Polsce i tu płacących podatki wpłatami na Fundusz, może spowodować pogorszenie pozycji rynkowej polskiego przemysłu i związanego z nim rolnictwa, ze wszystkimi tego konsekwencjami dla całego łańcucha dostaw, w tym zmniejszenie zapotrzebowania na produkty polskiego rolnictwa. Nałożenie opłaty na nabywców polskich produktów rolnych spowoduje poszukiwanie tańszych źródeł produktów rolnych, zakup tych produktów od zagranicznych producentów rolnych. Co w konsekwencji przyczyni się do pogorszenia sytuacji na polskim rynku produktów rolnych i wpłynie na konkurencyjność polskich rolników. W dłuższej perspektywie opłata może doprowadzić do spadku wartości produkcji rolnej w Polsce.

1.5. Kwestią budzącą nasze zastrzeżenie jest sam pomysł przymusowego odbierania środków zarobionych przez rolników (za pośrednictwem podmiotów skupujących) i przekazywania ich na fundusz, z którego wpłacający rolnicy być może nigdy nie będą korzystać. Takie rozwiązanie

wskazuje, iż wpłaty stanowią nowy podatek, co samo w sobie dyskwalifikuje te propozycje. Co równie istotne, takie rozwiązanie de facto oznacza obciążenie rolników kosztami cudzych, nieudolnych, albo nierzadko celowych i patologicznych działań. Koncepcja obciążenia odpowiedzialnością jednych podmiotów nabywających produkty rolne i regulujących swoje zobowiązania terminowo za niewypłacalność innych podmiotów, w naszej ocenie jest niesprawiedliwa, co więcej może spowodować niewypłacalność kolejnych podmiotów.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem projektu, wszystkie branże dokonywałyby wpłat na rzecz jednego funduszu. Oznacza to, że np. producenci mleka finansowałiby ewentualne straty poniesione przez dostawców innych surowców rolnospożywczych.

Biorąc pod uwagę rozmiary produkcji w poszczególnych branżach dostrzegamy istotne różnice pomiędzy wysokością wpłat, których dokonywałyby poszczególne sektory, przy jednoczesnym różnym ryzyku wystąpienia niewypłacalności podmiotów skupujących w zależności od rynku, na którym działają. Innymi słowy, w naszej opinii dana branża ponosiłaby koszty niewspółmierne do korzyści płynących z istnienia takiego funduszu – co nie jest sprawiedliwym rozwiązaniem. Wysoce prawdopodobna jest bowiem sytuacja, że może nastąpić niewypłacalność podmiotu skupującego z niszowej branży, na dużą skalę finansową, co spowoduje w praktyce „skonsumowanie” całości dotychczas gromadzonych środków Funduszu (nawet z kilku lat). W takim przypadku jeżeli np. w kolejnym roku powstałyby niewypłacalności z innych branż, to producenci nie otrzymaliby pełnych rekompensat lecz jedynie pomniejszone – proporcjonalnie współczynnikiem – mimo że wcześniej wpłaciłyby znacznie większe wpłaty na Fundusz niż przetwórcy z branży niszowej. 1.6. Dane o szacowanej wysokości wpływów zawarte w Ocenie Skutków Regulacji (OSR) są niemiarodajne. W pkt 6 OSR podano: „Wg GUS w 2020 r. wartość skupu produktów rolnych wynosiła 67 114 mln zł.”.

Tymczasem jest to jedynie wartość dostaw bezpośrednio od polskiego rolnika zgłoszonych do GUS. Podana w OSR wartość podlegających opłacie dostaw jest w rzeczywistości niższa, niż wielkość zakupów produktów rolnych dokonywanych przez niejednego dużego przetwórcę, skupującego produkty rolne. Tym samym, szacowane wpływy Funduszu są zaniżone, a ponadto rzeczywiste środki pozyskane przez Fundusz będą prawdopodobnie znacznie wyższe niż potrzeby rolników, którym nie zapłacono za dostawę. Projektodawca nie oszacował bowiem należycie aktualnego zakresu potrzeb rolników, którzy potencjalnie skorzystać mogą z refundacji (wysokości niezapłaconych należności w skali roku). Fundusz gromadził będzie nadmiarowe środki, podczas gdy jego cel (zapewnienie zapłaty za towar sprzedany rolnikom w

przypadku niewypłacalności nabywcy) mógłby zostać osiągnięty przy wprowadzeniu znacznie niższej składki.

Przekazywanie w takiej sytuacji środków, w ryczałtowej wysokości 2,5% sumy wpłat na Fundusz w danym roku, na rzecz KOWR na obsługę nowych zadań będzie przejawem niegospodarności dysponowania środkami finansowymi.

1.7. Producent rolny dysponuje wieloma narzędziami nacisku, ułatwiającymi egzekwowanie płatności, które wynikają m.in. z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (Dz. U. poz.

1649), czy z ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 351) jak i z postanowień umownych (wstrzymanie dostaw, kary umowne itp.).

II. Projektowane rozwiązania nie odpowiadają zasadom poprawnej legislacji.

2.1. Ocena skutków regulacji (OSR) oraz uzasadnienie projektu ustawy nie odpowiadają przyjętym wymaganiom. OSR nie przedstawia prawidłowych wyników analizy wpływu projektowanego aktu normatywnego na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. W naszej opinii projekt nie określa w sposób prawidłowy celu i istoty interwencji oraz brak jest porównania z rozwiązaniami przyjętymi w innych krajach.

W pkt 3 OSR dot. wskazania jak problem został rozwiązany w innych krajach projektodawca odnosi się do rozwiązań dot. ubezpieczeń, w tym dochodów rolniczych, przychodów. Wskazując jednocześnie, iż w wielu państwach zakres interwencjonalizmu finansowego w rolnictwie jest stopniowo ograniczany. Biorąc pod uwagę, iż nie podano ani jednego przykładu kraju, który zastosowałby podobne do projektowanych rozwiązania, Polska będzie prekursorem w tym zakresie.

2.2. Uzasadnienie nie wskazuje czynników generujących niestabilność rynku, na którym funkcjonują rolnicy, nie wyjaśnia w jakim stopniu wpływa na to brak zapłaty, a jakim inne czynniki (np. przypadki siły wyższej): choroby roślin i zwierząt, zmienna sytuacja pogodowa, albo geopolityczna. Z OSR wynika, iż wśród postępowań upadłościowych w roku 2022 tylko dwa postępowania dotyczą gospodarstw rolnych i jedno rolniczego zrzeszenia branżowego. Zatem pozostali producenci rolni poradzi sobie z brakiem zapłaty za sprzedaż produktów rolnych, jeśli takie sytuacje miały w ogóle miejsce. Powstaje zatem wątpliwość czy uzasadnione pozostaje wprowadzanie nowego podatku, w sytuacji gdy rynek sprzedaży

produktów rolnych nie wymaga interwencji zewnętrznej, gdyż działają mechanizmy wolnorynkowe.

2.3. Projektodawca ustawy nie przedstawił uzasadnienia dla wysokości proponowanej kwoty wpłaty na Fundusz. Które wskazywałoby analizę skali zjawiska w przeszłości oraz miarodajne szacunki kwot na zaspokojenie tego typu należności.

Podstawa „opodatkowania” odnosi się do wartości netto nabywanych produktów rolnych od producentów rolnych na podstawie deklaracji VAT. Należy zauważyć, iż deklaracja VAT nie niesie żadnej informacji jaka wartość zakupów netto dotyczy zakupów od producentów rolnych. Konstrukcja więc jest wadliwa, gdyż podmiot chcący skontrolować zakup nie będzie mógł zrobić tego na podstawie deklaracji VAT.

2.4. Należy mieć na uwadze, że sama konieczność dodatkowej obsługi kolejnej parafiskalnej opłaty spowoduje dodatkowy koszt ponoszony w trakcie roku obrachunkowego (wcześniej niezaplanowany), spowodowany koniecznością wdrożenia nowych rozwiązań w systemach informatycznych oraz zwiększonego nakładu pracy personelu księgowego. Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 3 grudnia 1996 r., sygn. akt K 25/95: Podatnik powinien mieć poczucie względnej stabilności prawa po to, aby mógł prowadzić swoje sprawy w zaufaniu, iż nie naraża się na niekorzystne skutki prawne swoich decyzji i działań niemożliwe do przewidzenia w chwili podejmowania tych decyzji i działań. Nowy podatek wprowadzany jest w trakcie roku obrachunkowego, od 1 lipca br. i nie został uwzględniony w planowanych budżetach firm, co zaburza gospodarkę finansową przedsiębiorców.

Nieprzewidywalność ustawodawców, tworzonych przez nich przepisów, które mają w trakcie roku nakładać nowe obciążenia finansowe, to jedna z największych plag (obok wojny i epidemii), jaka może zniszczyć państwo, jego społeczeństwo i jego gospodarkę, niwecząc wcześniejsze sukcesy.

2.5. W projekcie mechanizm zaspokajania roszczeń i wypłat rekompensat został określony nieprecyzyjnie (art. 10 i art. 12 projektu ustawy) i wydaje się mało elastyczny. Wniosek może bowiem zostać złożony jedynie w ściśle określonym terminie, od dnia 1 lutego do 31 marca danego roku za rok poprzedni lub za dwa lata wstecz, w roku stwierdzenia niewypłacalności. Następnie do dnia 31 maja danego roku minister właściwy do spraw rynków rolnych określa procentową stawkę niezbędną do ustalenia w danym roku wysokości rekompensaty, mając na względzie sumę kwot wierzytelności wynikających ze złożonych wniosków o przyznanie tej rekompensaty za poprzedni rok oraz wysokość środków finansowych zgromadzonych na funduszu. Rekompensata jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej w terminie do

30 czerwca danego roku. Dyrektor oddziału KOWR musi jeszcze przed rozstrzygnięciem sprawy o przyznanie rekompensaty wystąpić na piśmie do niewypłacalnego, syndyka i in. o potwierdzenie, że nie otrzymał zapłaty za sprzedane produkty. Informacja ta ma zostać udzielona w terminie 14 dni od doręczenia pisma. Powyższa procedura opiera się na bardzo restrykcyjnej dyscyplinie czasowej i przy ogłoszeniu procentowej stawki pod koniec maja trudno będzie dotrzymać terminów, zakładając powszechne kłopoty z doręczaniem pism. Projektodawca nie określił konsekwencji przekroczenia terminów z powodów niezależnych od uczestników postępowania i nie wskazał czy wówczas prawo do rekompensaty wygasa, czy postępowanie zostaje umorzone. Brak również odesłań do innych aktów prawnych w tym zakresie.

Zgodnie z uzasadnieniem (str. 12 i 13) uzyskanie rekompensaty pozwoli na kontynuowanie przez producenta rolnego produkcji rolnej, spłaty ciężących na nich zobowiązań lub kredytów oraz na zaspokojenie bieżących potrzeb życiowych rodziny.

Biorąc pod uwagę okres czasu od zbycia produktu rolnego, przez powstanie stanu niewypłacalności nabywcy, do uzyskania stosownego orzeczenia sądu upadłościowego w tym zakresie, może się okazać, iż producent będzie dochodził rekompensaty za zbyt wiele lat wcześniej produkty rolne, co z ekonomicznego punktu widzenia nie umożliwi mu zapłaty bieżących zobowiązań, należności kredytowych, czy tym bardziej nie umożliwi zaspokojenie potrzeb rodziny, bowiem będzie on znajdował się już w innej sytuacji. Długość postępowania upadłościowego zależy od wielu czynników, np. częste oraz liczne używanie środków odwoławczych powoduje wydłużenie postępowania upadłościowego o czas konieczny na ich rozpatrzenie. Istotne pozostaje, iż postępowanie upadłościowe może trwać od około roku do nawet kilku lat.

III. Rozbieżności w projekcie ustawy.

Zgodnie z art. 10 projektu ustawy producenci rolni będą otrzymywać rekompensaty ze środków finansowych Funduszu, w przypadku niewypłacalności podmiotów określonych w art. 3. ust. 1 ustawy, czyli wszystkich podmiotów prowadzących skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych.

Natomiast zgodnie z art. 3 ust. 2 projektu ustawy wpłaty na Fundusz będą dokonywane jedynie część przez część wyżej wymienionych podmiotów, gdyż do wpłat są zobowiązane, jedynie te podmioty z grona określonych w art. 3 ust. 1, które są jednocześnie płatnikami podatku VAT. Należy zauważyć, że np. w 2023 r. limit zwolnienia podmiotowego z VAT wynosi 200 000 zł

w skali roku. Podmioty „małe”, o obrocie niższym niż 200 tys. zł będą zatem zwolnione z wpłat na Fundusz. Powyższe oznacza, że do wpłat nie będą zobowiązane wszystkie podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, natomiast wszyscy dostawcy, nawet do podmiotów niepłacących na Fundusz, będą mogli domagać się wypłaty rekompensat.

Powyższe rozwiązanie może powodować „sztuczne” tworzenie nowych podmiotów skupujących, które będą prowadziły działalność w skali roku do poziomu nieprzekraczającego 200 tys. zł. Powstaje zatem ryzyko działań spekulacyjnych.

IV. Ryzyko działań spekulacyjnych na rynku.

Wprowadzenie mechanizmu refundacji może prowadzić do nadużyć, takich jak promowanie rynku wygórowanych cen i niewiarygodnych odbiorców. Nieuczciwi nabywcy mogą zawyżać ceny zakupu surowców, bo będą chcieli kupić więcej surowca, nie dbając o to, czy będą w stanie później (na podstawie faktur z odroczonym terminem płatności) zapłacić rolnikowi. Z drugiej strony refundacja zachęci producentów rolnych do ryzykownych, nieodpowiedzialnych zachowań rynkowych. Powyższe doprowadzi do znacznego obniżenia wiarygodności odbiorców. Wszystko to spowodować może spekulację cenową, okresowe wstrzymywanie dostaw, a związane z tym problemy w dostępności surowca na rynku będą wpływać na brak należytego zaplanowania przetwórstwa i zmuszać firmy do posiłkowania się zakupem surowca spoza Polski, także spoza UE.

Biorąc powyższe pod uwagę należy zauważyć, iż powołanie Funduszu Ochrony Rolnictwa jest niecelowe i grozi zachwianiem stabilności całego łańcucha dostaw żywności. Wnosimy o zaprzestanie dalszych prac nad przedmiotowym projektem ustawy.

Należy przypomnieć, iż pomysł powołania podobnego funduszu nie jest nowy. Podejmowano już bowiem próby utworzenia tzw. funduszu stabilizacji dochodów rolniczych, które spotkały się z szeroką krytyką środowisk rolniczych i sektora przetwórczego.

Proponujemy podjęcie prac na ustawę wprowadzającą dobrowolne ubezpieczenie dla producentów rolnych od skutków niewypłacalności podmiotów skupujących płody rolne. Polisy tego typu mogłyby być obsługiwane np. przez Bank Gospodarstwa Krajowego lub inną państwową instytucję finansową, a ich dobrowolność pozwoliłaby precyzyjnie określić zainteresowanie rolników tego typu zabezpieczeniem.

Podlaski Związek Rolniczych Zrzeszeń Branżowych Producentów Trzody Chlewnej popiera prawodawcze starania w zakresie wprowadzenia przepisów gwarantujących

producentom rolnym wypłatę należności za sprzedane produkty rolne czego przykładem jest projekt ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa. Zwraca uwagę, że idea ustawy jest bardzo słuszna pod warunkiem, że w pierwszej kolejności będzie wspierać zorganizowane formy działalności rolników (grupy producentów rolnych, spółdzielnie rolników itp.), które na rynku są stabilizatorami cen i dostaw artykułów rolnych i ponoszą z tego tytułu znaczące koszty. Zwrócono uwagę, że projekt ustawy wyklucza (art. 10) z ochrony rolników zrzeszonych w zorganizowanych formach działalności. Organizacje te w większości we własnym zakresie zabezpieczają znaczące środki, które pozwalają płacić na bieżąco rolnikom za sprzedany towar pomimo braku wpływu należności od odbiorców produktów. Środki te są pozyskiwane poprzez opodatkowanie się członków organizacji od wartości sprzedanych do grupy produktów. W takim przypadku to organizacje rolnicze (grupy, spółdzielnie) muszą być beneficjentami funduszu. Podlaski Związek Rolniczych Zrzeszeń Branżowych Producentów Trzody Chlewnej uważa, że dobrym rozwiązaniem prawnym byłoby stworzenie obligatoryjnych ubezpieczeń dochodów rolniczych i płatności (z podziałem na branże) — współfinansowanych przez Państwo. Organizacje rolnicze muszą mieć możliwość tworzenia takich funduszy i zarządzania nimi. Jeżeli Państwo będzie je współfinansować, to może zagwarantować sobie wpływ na gospodarowanie tymi Środkami. Podkreślono, że należy dopracować przepisy wzmacniające ochronę przed nadużywaniem możliwości uzyskiwania rekompensat ze środków funduszu. Podsumowując – forma zaproponowana w projekcie ustawy jest adresowana tylko do podmiotów niezrzeszonych (tj. rolników indywidualnych) i w tym kształcie jest dla nas nic do przyjęcia.

POLKARMA Polskie Stowarzyszenie Producentów Karmy dla Zwierząt – zwraca uwagę, że wprowadzenie projektowanej ustawy w proponowanym brzmieniu byłoby równoznaczne z nałożeniem na polskie zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego nowego obciążenia finansowego (nowego „podatku” w wysokości 0,25% wartości netto produktów rolnych nabytych od producentów rolnych). W obecnej sytuacji wzrostu kosztów działalności, wysoką inflacją wpływającą na zmianę decyzji zakupowych klientów oraz niskie marże wobec czego dodatkowe obciążenia pogłębią trudną sytuację branży rolno-spożywczej w tym naszej. Odbije się to również negatywnie na ich konkurencyjności na rynku UE i poza UE, a co za tym idzie na eksporcie, który jest szczególnie ważny dla całej branży w Polsce. Skutkiem tego będzie wzrost importu towarów, w tym surowców do produkcji, gdyż polscy rolnicy przestaną być konkurencyjni.

Projekt ustawy nakłada na przetwórstwo rolno-spożywcze nowe obowiązki administracyjno-kontrolne. Ich skutkiem jest dalszy wzrost kosztów prowadzenia działalności poprzez naliczanie wpłat, sporządzanie deklaracji, dokonywanie wpłat, obsługa wyjaśnień wobec KOWR i kontroli KOWR to również konieczność dodatkowej pracy naszych pracowników. Konieczne będzie również wdrożenie lub dostosowanie oprogramowania pozwalającego na prowadzenie takiej ewidencji oraz przechowywanie takiej ewidencji co także oznacza dodatkowe koszty dla producentów.

Porozumienie dla Mleczarstwa, Polska Izba Mleka, Związek Polskich Przetwórców Mleka, Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju, Związek Producentów Cukru w Polsce, Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny oraz Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza, Polska Izba Handlu, Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji, Federacja Gospodarki Żywnościowej RP, NSZZ RI Solidarność przedstawili do projektu ustawy – uwagi ogólne.

Po konferencji uzgodnieniowej dotyczącej zgłoszonych uwag do projektu ustawy został przesłany do konsultacji poprawiony projekt ustawy, do którego uwagi zgłosili:

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, który w piśmie z dnia 13.04.br zwrócił uwagę, że charakter środków tworzących FOR i status prawny Funduszu nadal pozostaje niedookreślony co rodzi ryzyko uznania go za jednostkę sektora instytucji finansów publicznych. KOWR jako państwowa osoba prawna będąca agencją wykonawczą należy do podmiotów tworzących sektor finansów publicznych, a FOR stanowiący wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje KOWR, jest w rzeczywistości jednym z rachunków bankowych KOWR, służącym (dedykowanym) jedynie do obsługi FOR. W przypadku ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych ustawowo regulacja, że środki funduszy nie są środkami publicznymi w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych ma inne znaczenie, gdyż w ustawie o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych dla każdego z funduszy promocji utworzona jest komisja zarządzająca, której członków powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw rynków rolnych i to komisje zarządzające prowadzą gospodarkę finansową każdego z funduszy promocji na podstawie uchwalanych przez siebie zasad gospodarowania środkami finansowymi danego funduszu promocji i planu finansowego danego funduszu promocji. Środki finansowe funduszy promocji są gromadzone na wyodrębnionym dla każdego z funduszy promocji rachunku KOWR, ale DG KOWR dysponuje środkami funduszy promocji na podstawie uchwał komisji zarządzających. Propozycja projektu, w myśl której Fundusz stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje KOWR wydaje się być tworzona

na zasadzie analogii do państwowego funduszu celowego, który stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje minister wskazany w ustawie tworzącej fundusz albo inny organ wskazany w tej ustawie (por. art. 29 ustawy o finansach publicznych). Podkreślić natomiast należy, że fundusz, o którym mowa w art. 29 u.f.p. jest ustawowo określoną formą finansowania zadań publicznych i nie ma osobowości prawnej. Przychody państwowego funduszu celowego pochodzą z dochodów publicznych, a gospodarka finansowa jest oparta na metodzie budżetowania netto, tzn. osiągnięte dochody są przeznaczane na finansowanie bieżącej działalności, natomiast ich nadwyżka jest odprowadzana do budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego. Jak wynika z powyższego, szereg odrębności nie pozwala porównywać Funduszu Odnowy Rolnictwa ani do funduszy promocji produktów rolno-spożywczych, ani też do państwowego funduszu celowego. Kwestia konieczności jednoznacznego określenia statusu FOR ma niebagatelne znaczenie dla prawidłowości jego funkcjonowania i nie może pozostać nieuregulowana na poziomie ustawowym. Status ten wiąże się nierozdzielnie z zasadami gospodarki finansowej FOR. Jeżeli ma być ona prowadzona na podstawie ustalonego przez KOWR rocznego planu finansowego to pojawia się pytanie czy ten plan finansowy powinien być zgodny z art. 123 ust.2 i art. 29 u.f.p.? Podchodząc do sprawy systemowo, warto mieć na uwadze, że począwszy od 2022 r., w celu zmniejszenia różnic w zakresie metodologii unijnej i polskiej dot. sektora finansów publicznych, a tym samym obliczania deficytu i długu publicznego, ustawodawca zdecydował się zaliczyć do jednostek sektora finansów publicznych Bankowy Fundusz Gwarancyjny. W ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji w celu uniknięcia wątpliwości dotyczących statusu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, wskazuje się, że Fundusz jest osobą prawną wykonującą zadania określone w ustawie, nie jest państwową osobą prawną i nie jest inną państwową jednostką organizacyjną oraz, że nie stosuje się do niego ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym ani też przepisów art. 35, art. 42 ust. 2, art. 49, art. 92 i art. 93 ustawy o finansach publicznych. Proponowany mechanizm może powodować różnego rodzaju próby wyłudzeń środków Funduszu Ochrony Rolnictwa. Wprowadzenie mechanizmu rekompensaty, może spowodować zwoje pomiędzy producentami rolnymi, a podmiotami prowadzącymi skup, polegające na zawieraniu fikcyjnych umów, w tym umów zawierających zawyżone ceny skupu, a następnie z uwagi na brak zapłaty konieczność przyznawania rekompensat przez KOWR. Nie można też wykluczyć, że przy obecnym poziomie

uznaniowości mechanizm ten może w skrajnych przypadkach wzbudzać zainteresowanie we włączaniu się do tego rodzaju prób przez osoby przyznające rekompensaty.

KOWR zwraca również uwagę na konieczność doprecyzowania kręgu podmiotów zobowiązanych do dokonywania wpłat (art. 3), dla efektywności FOR, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa powinien mieć możliwość stworzenia stosownego wykazu (bazy) podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu, przechowywania, obróbki lub przetwórstwa produktów rolnych nabywających produkty rolne od producentów rolnych, w kontekście postanowień, że wartość netto nabytych produktów rolnych ma być ustalana na podstawie deklaracji podatkowych – do rozważenia dodanie KOWR do kręgu podmiotów, którym mogą być udostępniane akta stanowiące tajemnicę skarbową (art. 297 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa). W ocenie KOWR, baza danych FOR powinna też obejmować katalog podmiotów uprawnionych do rekompensat, tak, aby nie było problemu z ustaleniem, czy dany wnioskodawca spełnia kryteria objęcia go pomocą.

Zwraca się uwagę, że przejmowane w zamian za rekompensaty wierzytelności producenta rolnego, będą w praktyce nieegzekwowalne lub poziom ich odzyskania będzie znikomy.

Zgłoszono uwagę, że środki finansowe Funduszu nie są środkami publicznymi w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych, nawet przy uwzględnieniu wcześniejszej propozycji KOWR, że środki finansowe funduszu są gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym, którym dysponuje KOWR, nie eliminuje wątpliwości dotyczących statusu FOR, zwłaszcza przy uwzględnieniu metodologii unijnej i polskiej dot. sektora finansów publicznych. Równocześnie bowiem w stosunku do podmiotów określonych w art. 3 ust. 2 ustawy FOR istnieje obowiązek wpłat na FOR, środki te nie są przeznaczone na rzecz podmiotów, które je wpłaciły, nie są też im zwracane, muszą być egzekwowane przez KOWR, fundusz ten obsługiwany jest przez KOWR, posiada swój plan finansowy, w przypadkach określonych w art. 13 środki FOR stają się środkami KOWR, wobec czego od tego momentu stosuje się wobec nich reguły dotyczące finansów publicznych. Zatem z praktycznego punktu widzenia środki te wykazują wiele cech daniny quasi podatkowej i środków publicznych, co może być uznane za sprzeczne z projektowanym zapisem art. 2 ust. 2 ustawy FOR, nie mniej jednak KOWR postuluje, aby rozwiązania i konstrukcja ustawy FOR zapewniała, aby środki tego funduszu nie były środkami publicznymi.

Dla efektywności funkcjonowania FOR, KOWR zgłasza, że powinien mieć możliwość stworzenia stosownego wykazu (bazy) podmiotów prowadzących działalność w zakresie

skupu, przechowywania, obróbki lub przetwórstwa produktów rolnych nabywających produkty rolne od producentów rolnych.

W ocenie KOWR sposób weryfikacji wartości netto produktów rolnych wskazany w nowo projektowanym art. 3 ust. 3 ustawy jest niewystarczający i kwestia ta nadal może stanowić przyczynę i zachętę do nadużyć finansowych kosztem środków FOR i KOWR ze strony nierzetelnych producentów i skupujących. W kontekście postanowień, że wartość netto nabytych produktów rolnych ma być ustalana na podstawie faktur VAT i faktur VAT RR uwzględnianych w deklaracjach podatkowych – zasadne wydaje się rozważenie dodanie KOWR do kręgu podmiotów, którym mogą być udostępniane akta stanowiące tajemnicę skarbową (art. 297 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa).

Nadto należy zwrócić uwagę, że przy obecnej treści art. 3 ust. 1 projektu FOR, wpłaty na fundusz naliczane są od transakcji, których stroną będą producenci rolni w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów. Projektowany przepis nie przewiduje wpłat od transakcji, których stroną nie będą producenci rolni, a np. holdingi rolne spoza UE. Zatem istnieje ryzyko, że z uwagi na podwyższone koszty transakcji z producentami rolnymi oraz z uwagi na kwestie formalne i praktyczne (konieczność naliczania opłat, zgłoszeń etc.) producenci rolni będą wypierani z rynku przez inne podmioty dostarczające produkty rolne, z którymi dokonanie transakcji nie będzie się wiązać z opłatą i innymi obowiązkami objętymi ustawą. Taka konstrukcja przepisu może doprowadzić do ograniczenia produkcji rolnej w Polsce i pogorszenie jej opłacalności.

KOWR podtrzymuje uwagę wskazaną w piśmie z dnia 10.03.2023 r., znak: CEN.BPZP.WP.023.14.2023.EP.16 (Uwagi Ogólne, lit. d) tj.: „Konieczność wprowadzenia narzędzi uszczelniających system wypłaty rekompensat i minimalizowania ryzyka wypłaty rekompensat nadmiernych lub nienależnych takich jak wiążące uprawnienie dla KOWR do ustalenia ceny nabycia (skupu) lub minimum prawo do weryfikacji tej ceny w odniesieniu do ceny rynkowej. Rekomenduje wprowadzenie w art. 10 pułapu (limitu) dla procentowej stawki stosowanej do ustalenia wysokości rekompensaty (np. nie więcej niż 80% w danym roku) – takie rozwiązanie ograniczy nieprawidłowości i promować będzie ostrożne i gospodarne postępowanie wśród rolników ponieważ pozostawi dla nich niewielki próg odpowiedzialności. Z powyższym wiąże się kwestia wprowadzenia ewentualnych załączników do wniosku o przyznanie rekompensaty (art. 12)”.

KOWR zaproponował zmianę treści art. 4: – w ust. 2 na następującą: „Jeżeli wysokość kwoty należnej z tytułu naliczenia wpłat na Fundusz za dany kwartał nie przekracza dwudziestokrotnie

wysokości kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, należność tę zalicza się na poczet wpłat na Fundusz za kolejny kwartał po kwartale, w którym wysokość kwoty należnej przekroczyła wskazane minimum”.

Zaproponowano dodać ust. 4, w brzmieniu: „Do postępowań w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej.” oraz ust. 5 w brzmieniu: „Do egzekucji należności z tytułu wpłat od podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1. stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zwrócono uwagę, że nałożenie obowiązku składania deklaracji przez wszystkie podmioty pozwoli utworzyć bazę podmiotów, które mają obowiązek składać deklaracje, co umożliwi łatwiejszą koordynację i kontrolę w zakresie tego mechanizmu.

Zgłoszono uwagę, że wszystkie koszty związane z obsługą Funduszu powinny być pokrywane z ryczału. W art. 9 ust. 2 nowego projektu usunięty już został pkt 5. W konsekwencji tej zmiany: z art. 13 – należy usunąć ust. 3, zaś z art. 16 – ust. 4.

Przedstawiono propozycję wydłużenia terminu z 30 kwietnia na 31 lipca do przedłożenia zestawienia wniosków, o których mowa w ust.1 pkt.3 – w związku z uprzednim dokonaniem przez KOWR procesu weryfikacyjnego wniosków (z czym wiąże się konieczność weryfikacji złożonych wniosków o rekompensaty z wykazami dłużników otrzymanymi od niewypłacalnych podmiotów oraz prowadzenie ewentualnych postępowań wyjaśniających w przypadku zidentyfikowania niezgodności pomiędzy tymi dokumentami) oraz co warto zaznaczyć jest w stanie przyczynić się do dokładniejszego wyliczenia współczynnika i przełożyć się na prawidłowy podział środków oraz ograniczenie możliwości ich niepełnego wykorzystania. Na podstawie obecnych zapisów ustawy wnioski nadane przez wnioskodawców wpływałyby do dnia 7 kwietnia (list zwykły idzie ok. tygodnia) a OT KOWR zobowiązane byłyby do przekazania Centrali KOWR zestawienia wszystkich wniosków do 27–28 kwietnia. W terminie 20–21 dni brak jest możliwości przeprowadzenia jakiegokolwiek postępowania wyjaśniającego wynikającego z zapisów KPA.

KOWR proponuje zwiększenie ryczału z 2,5% sumy wpłat na Fundusz w danym roku na 10% sumy dochodów Funduszu: „Koszty związane z realizacją przez Krajowy Ośrodek zadań, o których mowa w art. 6, art. 13 oraz art. 16, są pokrywane ze środków Funduszu w ryczałtowej wysokości 10% sumy dochodów, o których mowa w art. 8.” – Zwiększenie środków na realizację przez KOWR zadań wynika z propozycji zmiany przedstawionej odnośnie do art. 6 projektu ustawy, czyli rozszerzenia katalogu czynności, których koszty będą pokrywane z

ryczałtu przeznaczonego na obsługę. Za ich zwiększeniem przemawiają także doświadczenia KOWR dotyczące kosztów ponoszonych w związku z realizacją zadań z zakresu funduszy promocji produktów rolno-spożywczych.

Podano również do rozważenia dodanie nowego ust. wprowadzającego delegację ustawową dla Ministra: „Minister właściwy do spraw rynków rolnych określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje kosztów związanych z realizacją przez Krajowy Ośrodek zadań, o kw art. 7, pokrywanych ze środków Funduszu Ochrony Rolnictwa oraz sposób i warunki przekazywania i rozliczania tych środków, mając na względzie zapewnienie prawidłowej obsługi Funduszu oraz zasad gospodarki finansowej Krajowego Ośrodka.”

Zgłoszono uwagę do zmiany treści ust. 1 na następujące brzmienie: „1. Ze środków finansowych Funduszu przyznaje się i wypłaca rekompensatę producentowi rolnemu, który nie otrzymał zapłaty za produkty rolne zbyte przez niego podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1, pod warunkiem, że do zbycia doszło przed datą niewypłacalności tego podmiotu, o której mowa w ust. 4”. Powyższy zapis spowoduje ograniczenie dostarczania produktów do podmiotów, które już stały się niewypłacalne. Rekompensaty przysługiwać powinny wyłącznie producentowi rolnemu, który zbył produkty rolne podmiotowi przed datą niewypłacalności tego podmiotu. Rekompensata nie powinna być przyznawana producentowi rolnemu, który zbywał produkty rolne po dacie niewypłacalności podmiotu. Umożliwienie ubiegania się o środki finansowe za produkty rolne zbywane po dacie niewypłacalności podmiotu prowadzić może do nadużyć finansowych.

W art.10 ust.5 zaproponowano zapis: „ Minister właściwy do spraw rynków rolnych określa corocznie do dnia 31 sierpnia, w drodze rozporządzenia, procentową stawkę stosowaną do ustalenia w danym roku wysokości rekompensaty, o której mowa w ust.1 mając na względzie sumę kwot wierzytelności wynikających ze złożonych i pozytywnie zweryfikowanych wniosków o przyznanie tej rekompensaty oraz wysokość środków finansowych zgromadzonych na Funduszu” – wydłużenie terminu z 31 maja na 31 sierpnia na wydanie rozporządzenia, powiązane jest z uprzednim dokonaniem przez KOWR procesu weryfikacyjnego wniosków (z czym wiąże się konieczność weryfikacji złożonych wniosków o rekompensaty z wykazami dłużników otrzymanymi od niewypłacalnych podmiotów oraz prowadzenie ewentualnych postępowań wyjaśniających w przypadku zidentyfikowania niezgodności pomiędzy tymi dokumentami) i jest w stanie przyczynić się do dokładniejszego wyliczenie współczynnika oraz przełożyć się na prawidłowy podział środków oraz ograniczenie możliwości ich niepełnego wykorzystania.

Przesłano propozycje zmiany zapisu art. 11 na: „Art. 11. 1. Podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1 i który stał się niewypłacalny, syndyk albo inna osoba sprawująca zarząd nad majątkiem tego podmiotu, w terminie dwóch miesięcy od daty niewypłacalności, sporządzają i przekazują Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka w wersji elektronicznej wykaz producentów rolnych, których wierzytelności wobec tego podmiotu z tytułu zbycia produktów rolnych powstały przed datą niewypłacalności tego podmiotu, obejmujący kwoty wierzytelności netto za sprzedane produkty rolne, których data wymagalności nastąpiła dwa lata przed datą niewypłacalności oraz imię i nazwisko wierzyciela albo jego nazwę oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, oraz firmę, pod którą działa wierzyciel będący przedsiębiorcą, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres oraz NIP, jeżeli wierzyciel ma taki numer oraz kopię dokumentu poświadczającego niewypłacalność podmiotu, o którym mowa w art. 10 ust. 3.” – proponowany zapis spowoduje, że KOWR będzie przejmował wierzytelności, które nie będą przedawnione oraz ograniczy dostarczania produktów do podmiotów, które już stały się niewypłacalne.

Zwrócono uwagę, iż brak jest wskazania w przedmiotowym projekcie ścieżki postępowania w przypadku nie przesłania przedmiotowych wykazów. KOWR może jedynie nałożyć karę zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 2. Czy jeżeli KOWR pomimo nałożenia kary, nadal nie otrzyma przedmiotowego wykazu, to ma przyjąć do realizacji wnioski o rekompensatę złożone odnośnie do tego podmiotu bez ich weryfikacji? Warto zwrócić w tym miejscu uwagę na czasochłonność przeprowadzenia całego postępowania wyjaśniającego, co ma bezpośrednie przełożenie na terminy narzucone na rozpatrzenie wniosków o rekompensaty.

Przekazano uwagę, że należy nałożyć obowiązek, aby wykaz sporządzony przez syndyka albo inną osobę sprawującą zarząd nad majątkiem tego podmiotu sporządzony w wersji elektronicznej musi być opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisany w inny sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację osoby podpisującej i daty złożenia

Zaproponowano aby rekompensaty były wypłacane jedynie producentom rolnym za towary sprzedane przed datą niewypłacalności.

Zgłoszono propozycję zmiany terminu na składanie wniosków: w terminie od dnia 1 stycznia do ostatniego dnia miesiąca lutego – Przesunięcie terminu nie ma znaczenia z punktu widzenia producentów rolnych mogących ubiegać się o rekompensaty a umożliwi wydłużenie czasu na rozpatrzenie wniosków.

W art.12 ust. 3 zgłoszono propozycja zapisu: „ Wniosek o przyznanie rekompensaty....., w szczególności zawiera: 1) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) producenta rolnego, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających numeru PESEL – numer i serię paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość; 2) dane podmiotu, od którego wnioskodawca nie otrzymał zapłaty za zbyte produkty rolne, tj. NIP, nazwa, adres; 3) kwotę wierzytelności netto za produkty rolne zbyte podmiotowi, o którym mowa w art.3 ust. 1, który stał się niewypłacalny, za które producent rolny nie otrzymał zapłaty; 4) wykaz faktur z wyszczególnieniem towarów, za które wnioskodawca nie otrzymał zapłaty; 5) nr rachunku bankowego wnioskodawcy, na który ma być dokonana wypłata rekompensaty; 6) oświadczenie producenta rolnego o nieprzedawnieniu należności.”.

W art. 12 ust. 4 zaproponowano dodanie po wyrazach „... w terminie 14 dni od dnia doręczenia pisma” zapisu „, pod rygorem utraty prawa do późniejszego zgłaszania wszelkich zarzutów lub zastrzeżeń”. Projekt ustawy nie określa ścieżki postępowania w przypadku nieotrzymania od podmiotu, który stał się niewypłacalny potwierdzenia, że producent rolny nie otrzymał zapłaty za sprzedane produkty rolne. Nie zostało również określone postępowanie w przypadku wystąpienia różnicy między kwotą wnioskowaną przez producenta rolnego i wskazaną przez niewypłacalny podmiot.

Dodatkowo proponuje się nowe brzmienie ust. 5: „5. Rekompensatę, o której mowa w art. 10 ust. 1, wypłaca się w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 1 stała się ostateczna, na rachunek producenta wskazany we wniosku o przyznanie rekompensaty.” Zdaniem KOWR podmioty uprawnione do występowania z wnioskiem o przyznanie rekompensaty nie powinny być zobowiązane posiadać nr EP. Rekompensata powinna być dokonywana na rachunek wskazany we wniosku.

Zgłoszono również propozycje dodania ust. 6 o następującej treści: „6. Rekompensata, o której mowa w art. 10 ust. 1, nie podlega zajęciu na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego oraz przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.” Wprowadzenie ograniczenia egzekucji umożliwi realizację celu ustawy poprzez wypłatę środków należnych z tytułu rekompensat na rzecz producentów rolnych.

Zwrócono uwagę, że w artykule 13 ust. 2 w brzmieniu zaproponowanym w projekcie ustawy z dnia 4 kwietnia 2023 r. stanowi, że przy dochodzeniu wierzytelności z tytułu rekompensaty, które przeszły na rzecz KOWR „stosuje się odpowiednio przepisy art. 342 i art. 440 Prawa upadłościowego”. Zdaniem KOWR uregulowanie problemu jest niejasne i może uniemożliwić

możliwość skutecznego dochodzenia wierzytelności KOWR. Pierwszym problemem jest zawężenie przepisów, którymi ma się posługiwać KOWR przy dochodzeniu swoich wierzytelności jedynie do dwóch przepisów prawa upadłościowego regulujących kwestie kategorii wierzytelności (art. 342 Prawa upadłościowego) oraz kwestie kolejności zaspokajania wierzytelności i należności upadłego banku (art. 440 Prawa upadłościowego) i to stosowanych „odpowiednio”. Zwraca się uwagę, że przepisy te zawierają jedynie jeden z elementów działań, jakie wierzyciel może i zobowiązany jest podejmować celem dochodzenia swoich wierzytelności. Zaprezentowana koncepcja przepisu w połączeniu z regułą, że ustawodawca jest racjonalny prowadzi do wniosku, w którym ustawodawca celowo zawęży przepisy, którymi KOWR może się posługiwać do art. 342 i art. 440 prawa upadłościowego i tym samym wyklucza możliwość stosowania innych przepisów prawa upadłościowego i in. Kolejną warstwą tego problemu jest, że przepisy art. 342 i art. 440 należy stosować odpowiednio, co przy podstawowym zakresie problemu najprawdopodobniej doprowadzi do sytuacji, w której KOWR nie będzie miał, w ogóle możliwości dochodzenia swoich wierzytelności. W tym miejscu KOWR zwraca uwagę – że jeżeli KOWR miałby dochodzić swoich należności w trybie prawa upadłościowego – na konieczność modyfikacji art. 342 ust. 1 pkt. 1 i art. 440 ustawy prawo upadłościowe poprzez dodanie do pierwszej kategorii należności i kolejności zaspokajania wierzytelności, należności wymienione w art. 13 ust. 1 projektowanej ustawy FOR, które przeszły na KOWR. Mając na względzie uwagi ogólne – lit. h (faktyczny brak szans na zaspokojenie wierzytelności KOWR) zawarte w piśmie z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie odpowiedzi KOWR na poprzedni projekt ustawy FOR modyfikacja art. 342 i art. 400 prawa upadłościowego mogłaby zwiększyć szanse na choćby częściowe zaspokojenie KOWR w postępowaniu upadłościowym.

Zaproponowano wykreślenie ust. 3 w art. 13 w dotychczasowym brzmieniu i nadać mu nowe brzmienie poprzez określenie zasad ewentualnego umorzenia wierzytelności wobec faktu, że nie są to środki publiczne. W konsekwencji uwag i propozycji zmian art. 6 i 7. Na jakiej podstawie KOWR mógłby dokonywać umorzenia należności, które będą nieściągalne.

Zgłoszono propozycje dodania w art. 14: a) ust. 3: „Do postępowań w sprawach indywidualnych rozstrzyganych przez dyrektorów oddziałów terenowych Krajowego Ośrodka w drodze decyzji administracyjnej stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego”, b) ust. 4: „Nienależnie lub nadmiernie pobrane środki z tytułu rekompensaty zwracane są wraz z odsetkami jak od zaległości podatkowych liczonymi od dnia

wypłaty rekompensaty.”, c) ust. 5: w brzmieniu: „Do egzekucji należności, o których mowa w ust. 1 stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”.

Przedstawiono rozpatrzenie dodania nowego brzmienia art. 16. Na „Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa jest zwolniony z obowiązku uiszczania opłat, o których mowa w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych”.(Dz. U. z 2022 r. poz. 1125, z późn. zm.), w tym w sprawach dotyczących dochodzenia wierzytelności określonych w art. 13 ust. 1.

Przekazano uwagę dotyczącą rozważenia zmiany w art. 17 poprzez zróżnicowanie właściwości organów nakładających kary w zależności od rodzaju kary: „Kary pieniężne wynikające z ust. 1 pkt 1 nakłada w drodze decyzji dyrektor oddziału terenowego Krajowego Ośrodka. Kary pieniężne wynikające z ust. 1 pkt 2 i 3 nakłada w drodze decyzji Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka.” – Podmioty składają kwartalne deklaracje dyrektorowi oddziału terenowego Krajowego Ośrodka, dlatego też w przypadku, o którym mowa w art.17 ust. 1 pkt 1, tj. ich nie przesłania, kary pieniężne powinien nakładać dyrektor oddziału terenowego Krajowego Ośrodka. Natomiast w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 i 3 kary pieniężne powinien nakładać Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka –Podmioty składają kwartalne deklaracje dyrektorowi oddziału terenowego Krajowego Ośrodka, dlatego też w przypadku, o którym mowa w art.17 ust. 1 pkt 1, tj. ich nie przesłania, kary pieniężne powinien nakładać dyrektor oddziału terenowego Krajowego Ośrodka. Natomiast w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 i 3 kary pieniężne powinien nakładać Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka. Ponadto należy wskazać, że: – do należności, o których mowa w art. 17, stosuje się odpowiednio przepisy działu III i VI ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.), w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 należy nadać uprawnienia organów podatkowych określone w ustawie – Ordynacja podatkowa: 1) Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka jako organowi pierwszej instancji; 2) ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych jako organowi odwoławczemu od decyzji Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka – w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt. 2) i 3) należy nadać uprawnienia organów podatkowych określone w ustawie – Ordynacja podatkowa: 1) dyrektorowi oddziału terenowego Krajowego Ośrodka jako organowi pierwszej instancji; 2) Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka jako organowi odwoławczemu od decyzji dyrektora oddziału terenowego Krajowego Ośrodka – do egzekucji należności przypadających na rzecz Funduszu od podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1, stosuje się

przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Proponuje się dodać ust. 5 w następującym brzmieniu: „5. Od kwoty nałożonej kary pieniężnej nie nalicza się odsetek.”

Zaproponowano: dodanie 1) ust. 6. w brzmieniu: „6. Do postępowań w sprawach nakładania kar, o których mowa w ust.1 stosuje się przepisy działu IVA ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, z późn. zm.)”. Wskazanie wprost możliwości zastosowania do kar pieniężnych przepisów działu IVA k.p.a., który kompleksowo określa zasady wymierzenia i dochodzenia administracyjnych kar pieniężnych oraz 2) ust. 7 w brzmieniu: „7. Do egzekucji kar, o których mowa w ust. 1 stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”.

Zgłoszono propozycję zmiany w art. 9 ustawy o KOWR wpisanie nowych działań, tj. Fundusz Ochrony Rolnictwa.

Związek Zawodowy Rolnictwa KORONA w piśmie z dnia 8.04.br zgłosił uwagę do art. 3 ust. 1 projektu ustawy: „Wpłaty na Fundusz są naliczane w wysokości 0,25% wartości netto produktów rolnych, określonych w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwanych dalej „produktami rolnymi”, nabytych od producentów rolnych w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2022 r. poz. 2001, z późn. zm.), zwanych dalej „producentami rolnymi”, i przekazywane na Fundusz przez podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych). Zaznaczono, że ustawa wyraźnie stwierdza, że wpłata naliczona jest od produktu rolnego nabytego od producenta rolnego czyli zgodnie z ustawą o krajowym systemie ewidencji producentów itp. z dnia 18 grudnia 2003 r. (producent rolny – osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, będącą: b) rolnikiem w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia 2021/2115) oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2121/2115 – od rolnika. W praktyce zatem oznacza to zatem dodatkowy podatek nałożony na rolników, gdyż podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo będą potrącać w cenie skupu produktu wpłatę na rzecz Funduszu czyli przerzucać koszty podatku na rolnika”.

Polska Federacja Producentów Żywności – Związek Pracodawców i Związek Producentów Cukru w Polsce zgłosili w piśmie z dnia 11.04.br uwagi do art. 2 projektu ustawy, zgodnie z którym „Środki finansowe Funduszu nie są środkami publicznymi w rozumieniu przepisów o finansach publicznych.”. Podkreślono, że „powyższy przepis nie jest zgodny z prawdą, biorąc pod uwagę, iż wpłaty na fundusz są obligatoryjne, są dokonywane na

rachunek KOWR i przez ten podmiot zarządzane. Ponadto przedsiębiorcy dokonujący wpłat nie mają żadnego wpływu na podział wypłacanych środków – Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy, nadrzędnym celem nałożenia nowego podatku na podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, określanego mianem wpłaty na Fundusz Ochrony Rolnictwa (dalej jako: „Fundusz”), pozostaje stworzenie możliwości prawnych gwarantujących producentom rolnym uzyskanie rekompensaty z tytułu utraty przychodów z prowadzonej przez nich działalności rolniczej w przypadku upadłości nabywców produktów rolnych”.

Zwrócono uwagę, że podstawową wadą projektowanych rozwiązań pozostaje finansowanie pomocy państwa dla producentów rolnych poprzez wpłaty innych uczestników łańcucha żywnościowego, którzy również ponoszą ryzyko upadłości nabywców, wytworzonych przez nich produktów żywnościowych. Projektowane rozwiązania zmierzają do zachwiania równowagi w całym łańcuchu produkcji żywności.

Przekazano również uwagę, iż w obecnych warunkach powstaje ryzyko, że wpłata na Fundusz, zostanie przerzucona w całym łańcuchu produkcji na finalnego konsumenta, co będzie dodatkowym impulsem inflacyjnym i finalnie obciąży budżety gospodarstw domowych w znacznie większym stopniu niż tylko zakładana kwota nowego podatku.

Dodatkowo zgłoszono, że istnieje obawa, iż wynagrodzenie producentów rolnych będzie pomniejszone o wysokość dokonywanych wpłat na Fundusz przez zobowiązanych do tego nabywców produktów rolnych.

Zwrócono również uwagę na „rozbieżności między zapisami art. 3 ust 2 i 10, tj.: – Zgodnie z art. 10 projektu ustawy producenci rolni będą otrzymywać rekompensaty ze środków finansowych Funduszu, w przypadku niewypłacalności podmiotów określonych w art. 3. ust. 1 ustawy, czyli wszystkich podmiotów prowadzących skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych. Natomiast zgodnie z art. 3 ust. 2 projektu ustawy wpłaty na Fundusz będą dokonywane jedynie przez część przez część wyżej wymienionych podmiotów, gdyż do wpłat są zobowiązane, jedynie te podmioty z grona określonych w art. 3 ust. 1, które są jednocześnie płatnikami podatku VAT. Należy zauważyć, że np. w 2023 r. limit zwolnienia podmiotowego z VAT wynosi 200 000 zł w skali roku. Podmioty „małe”, o obrocie niższym niż 200 tys. zł będą zatem zwolnione z wpłat na Fundusz. Powyższe oznacza, że do wpłat będą nie będą zobowiązane wszystkie podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, natomiast wszyscy dostawcy, nawet do podmiotów niepłacących na Fundusz, będą mogły domagać się wypłaty rekompensat. Powyższe

rozwiązanie może powodować „sztuczne” tworzenie nowych podmiotów skupujących, które będą prowadzić działalność w skali roku do poziomu nieprzekraczającego 200 tys. zł. Powstaje zatem ryzyko działań spekulacyjnych.

Zgłoszono uwagę do art. 10, 12 projektu ustawy, w którym zdaniem Polskiej Federacji Producentów Żywności – Związku Pracodawców i Związku Producentów Cukru w Polsce mechanizm zaspokajania roszczeń i wypłat rekompensat został określony nieprecyzyjnie i wydaje się mało elastyczny – wniosek może bowiem zostać złożony jedynie w ściśle określonym terminie, od dnia 1 lutego do 31 marca danego roku za rok poprzedni lub za dwa lata wstecz, w roku stwierdzenia niewypłacalności. Następnie do dnia 31 maja danego roku minister właściwy do spraw rynków rolnych określa procentową stawkę niezbędną do ustalenia w danym roku wysokości rekompensaty, mając na względzie sumę kwot wierzytelności wynikających ze złożonych wniosków o przyznanie tej rekompensaty za poprzedni rok oraz wysokość środków finansowych zgromadzonych na funduszu. Rekompensata jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej w terminie do 30 czerwca danego roku. Dyrektor oddziału KOWR musi jeszcze przed rozstrzygnięciem sprawy o przyznanie rekompensaty wystąpić na piśmie do niewypłacalnego, syndyka i in. o potwierdzenie, że nie otrzymał zapłaty za sprzedane produkty. Informacja ta ma zostać udzielona w terminie 14 dni od doręczenia pisma. Powyższa procedura opiera się na bardzo restrykcyjnej dyscyplinie czasowej i przy ogłoszeniu procentowej stawki pod koniec maja trudno będzie dotrzymać terminów, zakładając powszechne kłopoty z doręczaniem pism. Projektodawca nie określił konsekwencji przekroczenia terminów z powodów niezależnych od uczestników postępowania i nie wskazał czy wówczas prawo do rekompensaty wygasa, czy postępowanie zostaje umorzone. Brak również odesłań do innych aktów prawnych w tym zakresie.”

Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego/ Polskie Mięso

/POLDRÓB – Ogólnopolski Związek Producentów Drobiu/Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów Jaj/ Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza

w piśmie z dnia 12.04.br zgłoszono następujące uwagi do zapisu:

1. Art. 8 .1: „Dochodami Funduszu są:

2) odsetki bankowe od środków finansowych gromadzonych na Funduszu oraz z tytułu oprocentowania lokat;” Zadano pytanie: Jeżeli w/w postanowienie ma być usunięte to nasuwają się pytania: dlaczego FOR ma być pozbawiony dochodów z odsetek od środków FOR i kto skorzysta z odsetek od środków FOR – na rzecz jakiego podmiotu będą przekazywane odsetki od środków FOR?

2. Art. 8 pkt 2.: „Art. 8. 1. Dochodami Funduszu są: środki finansowe odzyskane przez Krajowy Ośrodek w wyniku prowadzonego postępowania upadłościowego od podmiotu, który stał się niewypłacalny, na rzecz Funduszu z tytułu roszczeń po wypłacie producentom rolnym rekompensat, o których mowa w art. 10 ust. 1; w stosunku do poprzedniej wersji tego zagadnienia; środki finansowe odzyskane od podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 10 ust. 1, na rzecz Funduszu z tytułu roszczeń po wypłacie producentom rolnym rekompensat, o których mowa w art. 10 ust. 1;” – przekazano uwagę, że powyższa zmiana powoduje ograniczenie dochodów FOR jedynie do środków odzyskanych przez KOWR w wyniku postępowań upadłościowych w sytuacji gdy KOWR będzie prowadzić także inne postępowania związane ze środkami FOR, np. egzekucyjne, restrukturyzacyjne. Powyższe ograniczenie dochodów FOR jedynie do środków odzyskanych przez KOWR z postępowań upadłościowych jest w sprzeczności z postanowieniami art. 13 ust. 1.”

3. „Art. 13. 1: Z dniem wypłaty rekompensaty następuje z mocy prawa przejście na Krajowy Ośrodek wierzytelności producenta rolnego do wysokości wypłaconych rekompensat.” Zadano pytanie „jeżeli KOWR ma ustawowo przejąć prawa do równowartości wszystkich wierzytelności producenta rolnego do wysokości wypłaconych rekompensat, to jakie jest uzasadnienie, że KOWR ma „zwracać” do FOR jedynie równowartość środków odzyskanych przez KOWR w wyniku postępowań upadłościowych. Powyższe rozwiązane, w obecnym „poprawionym” projekcie ustawy FOR wobec wersji z 14.02.2023 r. jest wprowadzeniem swoistej nacjonalizacji (wywłaszczenia) części środków FOR (środków prywatnych) na rzecz państwowej osoby prawnej – KOWR”.

4. „Art. 13 ust 3: Doprecyzowania wymagają zagadnienia kosztów dochodzenia wierzytelności w kontekście w/w „nacjonalizacji” części środków – zgodnie z art. 13. ust. 3: „3. Koszty dochodzenia wierzytelności określonych w ust. 1 są pokrywane ze środków finansowych Funduszu. W sytuacji gdy wierzytelności określone w ust. 1 w momencie dokonywania dochodzenia ich zwrotu nie są już wierzytelnościami FOR (środkami prywatnymi), lecz ustawowo są wierzytelnościami KOWR (państwowej osoby prawnej),

– KOWR ma „zwracać” na dochody FOR jedynie równowartość środków odzyskanych przez KOWR w wyniku postępowań upadłościowych,

– KOWR za realizację zadań związanych z FOR ma otrzymywać ryczałtowo 2,5% sumy wpłat na Fundusz w danym roku – tj. ok. 4,25 mln zł rocznie (przy wzroście skali obrotu i inflacji będą to w praktyce kwoty wyższe),

– KOWR ma zostać ustawowo zwolniony z obowiązku ponoszenia opłat sądowych w sprawach dochodzenia w/w wierzytelności (przepis art. 16).

Zaproponowano nowy zapis art. 13 ust 2. Wskazano na sprzeczność wymienionych zapisów, a mianowicie: „Przy dochodzeniu przez Krajowy Ośrodek wierzytelności określonych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 342 i art. 440 Prawa upadłościowego.”, a „Przy dochodzeniu przez Krajowy Ośrodek wierzytelności określonych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące dochodzenia wierzytelności przez producentów rolnych z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego.”.

Izba Gospodarcza Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz w przesłanych pismem z dnia 12.04.br uwagach zauważa, że „projekt ustawy zakłada stworzenie jednego funduszu, w ramach, którego pozyskiwane środki będą gromadzone na jednym rachunku bankowym. Zdaniem Izby Zbożowo-Paszowej poszczególne sektory mają swoją specyfikę, w tym różny poziom dopasowania do wymagań rynku, zorganizowania, rentowności, zagrożenia podmiotów niewypłacalnością, itp. Z tego względu każdy z sektorów powinien mieć wyodrębniony rachunek bankowy i gromadzone na nim środki powinny być wydatkowane na potrzeby danego sektora. Pozwoli to na lepsze identyfikowanie się uczestników rynku z funduszami oraz właściwą realizację celów funduszu. Podmioty działające w danej branży powinny silnie angażować się w realizację celów funduszu, w tym w działania profilaktyczne ograniczające potrzebę łagodzenia skutków niewypłacalności. Sektory, których wysiłki nie przynoszą odpowiednich efektów powinny to odczuwać w postaci zmniejszonej ochrony w ramach funduszu. Przepływy międzysektorowe środków stan bierności danego sektora w realizacji celów funduszu, będą utrwalac”.

Zgłoszono uwagę do zapisu Art. 4 ust.1, że podmioty wpłacające środki na Fundusz będą zobligowane do wpłaty środków za okresy kwartalne i dokonują wpłat tych należności na Fundusz do ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po danym kwartale – jest to zbyt krótki okres biorąc pod uwagę, że zboża są przeważnie skupywane w okresie żniw oraz okresie późniejszym (lipiec–wrzesień) i następnie przechowywane i sprzedawane często w okresie przednowkowym, tj. w marcu–czerwcu. W przypadku innych produktów okres od zakupu surowca do wytworzenia produktu finalnego i jego sprzedaży może być znacznie dłuższy, co przy krótkim okresie na uregulowanie należności dla funduszu, nie dostosowanym do cyklu handlowego/produkcyjnego będzie rodzi dodatkowe koszty w postaci zwiększonego kapitału obrotowego oraz odsetek bankowych związanych z jego pozyskaniem. Biorąc powyższe pod uwagę, proponuje się, aby składka na fundusz był płacona po sprzedaży zakupionego od

producenta rolnego produktu. Należy zauważyć, że na skutek upadłości podmiotów skupujących produkty rolne odczuwają, w postaci braku zapłaty, nie tylko producenci rolni, którzy dostarczyli te produkty, ale również podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, o których mowa w art. 3 ust. 1, sprzedające produkty rolne do podmiotów o których mowa w art. 10 ust. 3 projektu ustawy.

Odnosnie do art. 10 ust 1 zaproponowano „po wyrażeniu „wyplaca rekompensatę producentowi rolnemu,”, należy dodać „oraz podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1, prowadzącemu skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych” – zgodnie z projektem przepisów art. 10 ust. 1 ze środków finansowych Funduszu przyznaje się i wyplaca rekompensatę dla dostawcy, który nie otrzymał zapłaty za produkty rolne zbyte podmiotowi, który stał się niewypłacalny. Przepis ten zawęza możliwe do realizacji w ramach funduszu działania do łagodzenia negatywnych, dla dostawcy produktów rolnych, skutków niewypłacalności kontrahenta. Należy jednak pamiętać, że niewypłacalność to zazwyczaj końcowy etap w całym szeregu problemów, z jakimi zmagają się firmy, w tym min. pogarszające się warunki rynkowe, błędy w zarządzaniu, złe decyzje finansowe. Według analiz Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości najwięcej firm upada w związku ze złym prowadzeniem firmy, w tym jednymi z największych błędów przedsiębiorców, są brak dywersyfikacji źródeł finansowania, nieefektywne zarządzanie kapitałem obrotowym oraz nieprawidłowa kontrola finansowa. Firmy, które wcześniej nie zadbały o odpowiednie finansowanie, mogą mieć problem z utrzymaniem należności czy opłaceniem w terminie zobowiązań. Innymi przyczynami niewypłacalności kontrahentów są zawyżone koszty działania, błędna polityka finansowa, bałagan organizacyjny, nadmierna skala działania. Nieumiejętne zarządzanie finansami firmy skutkuje utartą płynności finansowej, przez co firma będzie spóźniać się z zapłatą za towar czy usługę. Niewypłacalny kontrahent jest często główną przyczyną problemów finansowych firm, które z nim współpracują. W ten sposób tworzą się w gospodarce zatory płatnicze. Biorąc powyższe pod uwagę ważnym jest, aby w ramach funduszu realizować działania profilaktyczne zapobiegające i ograniczające skalę problemów związanych występowaniem upadłości, w tym m.in. poprzez: realizację doradztwa i szkoleń dla producentów rolnych i podmiotów prowadzących skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych w zakresie weryfikacji kontrahenta, właściwego prowadzenia działalności gospodarczej, promowania i kształtowania zasad etyki w działalności gospodarczej, tworzenia warunków organizacyjnych i instytucjonalnych dla rozstrzygania sporów – wspieranie sądów arbitrażowych oraz sądów koleżeńskich”.

Zgłoszono propozycję „dodania ust 1a w brzmieniu „Ze środków finansowych Funduszu przyznaje się i wypłaca dla: a) ogólnokrajowych organizacji zrzeszające producentów rolnych lub podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, mających miejsce zamieszkania albo siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, b) ogólnokrajowych organizacji branżowych lub międzybranżowych zrzeszających producentów rolnych lub podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, inne niż organizacje określone w lit. a, jeżeli ich cele statutowe są zgodne z celami Funduszu na realizację działań w zakresie: doradztwa i szkoleń dla producentów rolnych i podmiotów podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych w zakresie weryfikacji kontrahenta, właściwego prowadzenia działalności gospodarczej, promowania i kształtowania zasad etyki w działalności gospodarczej, tworzenia warunków organizacyjnych i instytucjonalnych dla rozstrzygania sporów – wspieranie sądów arbitrażowych oraz sądów koleżeńskich. Na realizację ww. działań przeznaczona jest 30–40% funduszu”.

Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji odniosła się do art. 21 z propozycją zapisu: Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.”. Zgłosiła również uwagi do art. 3 ust. 1 projektu „Wpłaty są (...) przekazywane na Fundusz przez podmioty prowadzące skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych” – przekazano informacje, iż „projekt dość precyzyjnie określa zakres produktów rolnych objętych przepisami, to nie można tego samego powiedzieć o zakresie podmiotów obowiązanych do uiszczania wpłat. Nie wiadomo jak interpretować pojęcie podmiotów prowadzących skup, przechowywanie, obróbkę lub przetwórstwo produktów rolnych, a projekt ustawy nie zawiera przy tym definicji legalnych tych podmiotów, ani żadnych wskazówek, co oczywiście będzie przekładało się na niepewność prawną podmiotów co do faktu podlegania bądź niepodlegania zapisom ustawy. W szczególności powstaje zasadne pytanie czy podmiot nabywający produkty rolne od producenta rolnego w celu ich dalszej odsprzedaży w swoich placówkach handlowych będzie podlegał obowiązkowi uiszczania wpłat na fundusz. Powyższa wątpliwość powinna zostać rozwiana poprzez wprowadzenie jasnych reguł w zakresie podmiotów, które mają uiszczać wpłaty na Fundusz Ochrony Rolnictwa”.

Dodano uwagę do „Art. 5 projektu ustawy – przewiduje obowiązek przekazywania dyrektorowi oddziału regionalnego KOWR cokwartalnych deklaracji, zawierających m.in. określenie rodzaju, ilości i wartości nabywanych produktów rolnych, stanowiących podstawę do określenia wpłaty na Fundusz” – przedmiotowe dane są niezwykle wrażliwe i stanowią

bezsprzecznie tajemnicę przedsiębiorstwa w myśl ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Projekt ustawy nie zawiera jednak żadnych rozwiązań mających stanowić zabezpieczenie przed bezprawnym ujawnieniem tychże danych przez KOWR. W związku z powyższym, wnosi się o dodanie do projektu środków służących ochronie interesów przedsiębiorców składających deklaracji, np. poprzez dodanie poniższych przepisów.

Art. 5 ust. 3. Treść deklaracji może być wykorzystywana wyłącznie w celu wykonania ustawy.

Art. 5 ust. 4. Treść deklaracji stanowi tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1233)”.

Krajowa Rada Izb Rolniczych – pismem z dnia 12.04.br. zwróciła uwagę na potrzebę zmiany oraz doprecyzowania niektórych przepisów ustawy. KRIR zgłosiła uwagę dotyczącą terminów składania wniosków. Podtrzymuje stanowisko, że podane w ustawie terminy „mocno ograniczają możliwość ubiegania się o rekompensatę poszkodowanych rolników”. Zdaniem KRIR powinni oni mieć możliwość składania wniosków przez cały rok. Dodatkowo ograniczenie do 2 lat możliwości dochodzenia rekompensaty jest ich zdaniem dalece krzywdzące. Zgodnie z art. 117 Kodeksu cywilnego „Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.” Działalność rolnicza nie jest traktowana w przepisach prawnych, jako działalność gospodarcza, a zatem należałoby przyjąć 6 letni okres dochodzenia roszczenia.

Kolejna uwaga dotyczy określenia daty niewypłacalności podmiotu. Projekt ustawy zakłada, że datą niewypłacalności podmiotu będzie m.in. data wydania postanowienia sądu upadłościowego lub restrukturyzacyjnego o ogłoszeniu upadłości, wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego, o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, o umorzeniu postępowania upadłościowego. KRIR zwraca uwagę, że „ w naszym systemie prawnym wszystkie te procedury trwają niestety w czasie. Faktyczną szkodę producent rolny ponosi w chwili, gdy mija termin zapłaty określony w dokumencie kupna-sprzedaży. Od tego czasu sprzedający nie otrzymuje zapłaty za już sprzedany towar i nie może prowadzić bezpiecznie dalszej działalności rolniczej”. KRIR proponuje wprowadzić system kaucyjny – z chwilą, gdy mija termin zapłaty i rolnik rozpoczyna odpowiednią procedurę odzyskania należnej mu kwoty, Fundusz powinien wypłacać kaucję na poczet przyszłej rekompensaty. Taka czynność spełniłaby swój podstawowy cel – zabezpieczenie płynności finansowej producenta rolnego.

W przesłanym piśmie zaproponowano dodać w nowej wersji projektu zapis, że dochodami Funduszu są odsetki bankowe od środków finansowych gromadzonych na Funduszu oraz z tytułu oprocentowania lokat, jak w poprzedniej wersji projektu (z dnia 14.02.2023 r.).

Związek Polskich Przetwórców Mleka, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Konfederacja Lewiatan, Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy RP, Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich zgłosili uwagi ogólne – negatywne do projektu ustawy, a **Federacja Gospodarki Żywnościowej RP, Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków, Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw, Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw UNIA OWOCOWA, Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju, Polska Izba Mleka i Porozumienie dla Mleczarstwa** przedstawili do projektu ustawy – uwagi ogólne.

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym:

Projekt ustawy nie podlegał konsultacjom z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku:

Projekt ustawy został umieszczony na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny w celu zgłaszania w trakcie trwania prac legislacyjnych zainteresowania w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.